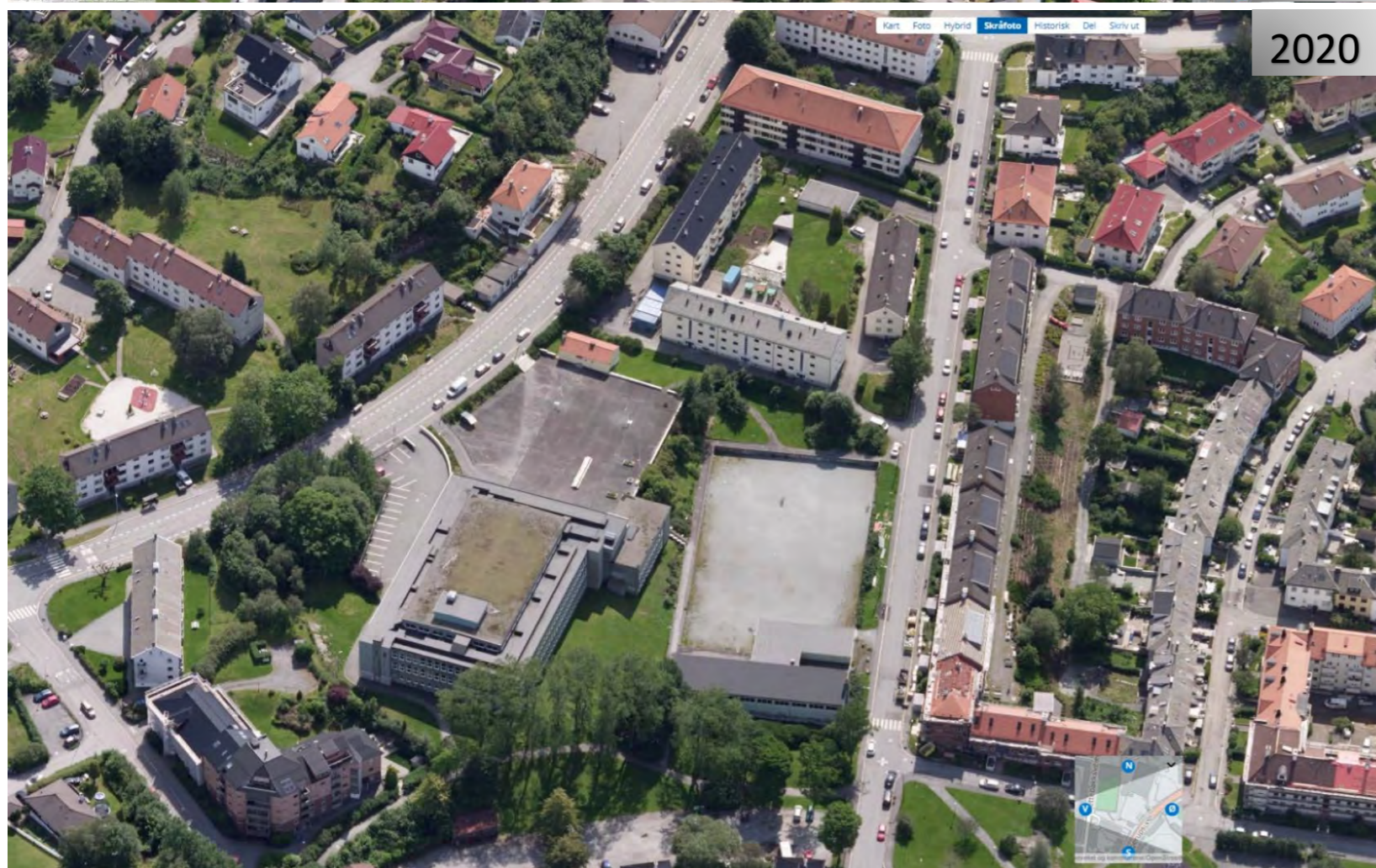

2020

1961

2020

1963

INNHold

1. Oversikt
2. Landskap og historie
3. Kommunikasjon og målpunkt
4. Bebyggelse
5. Bo- og bymiljøutfordringer
6. anbefaling

Oversikt

Eiendommen for Langhaugen VGS er avsatt til Byfortettingssone (BY) - Sentrumsformål i Kommuneplanens arealdel (KPA) 2018, og området ligger innenfor:

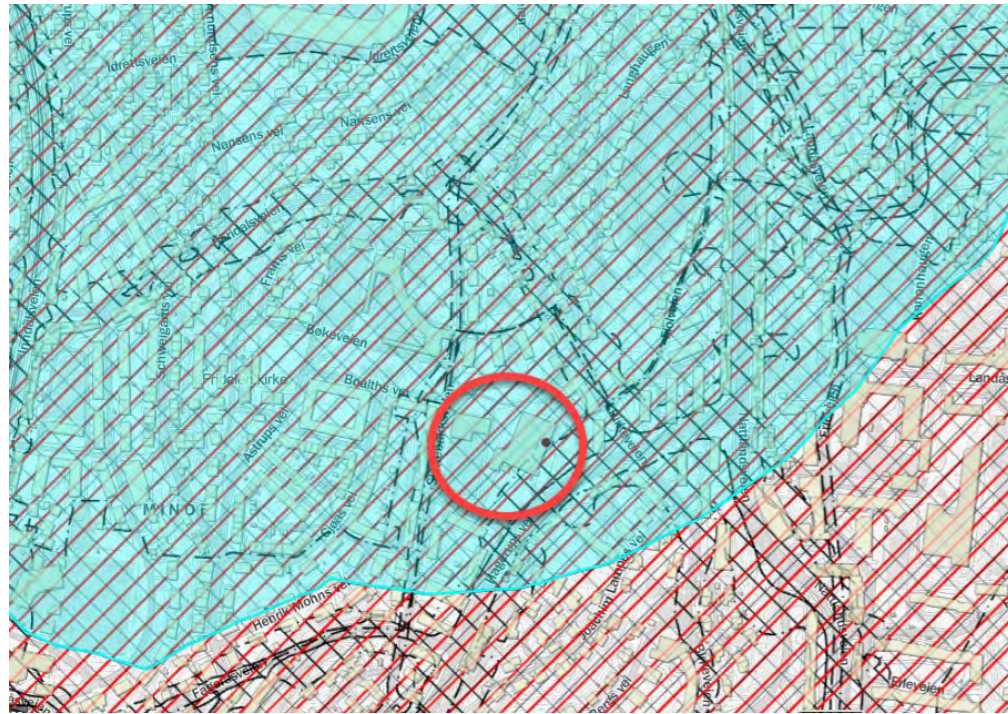
- Hensynsone Kulturmiljø – Landås H570_3
- Rød og gul hensynsone for støy H210_2 og H210_3.
- Faresone Luftforurensning – Luftkvalitet – rød sone H390_
- I Infrastruktursone - Konesjonsområdet fjernvarme H410_1

Kommunen har også registrert området til å ligge innenfor:

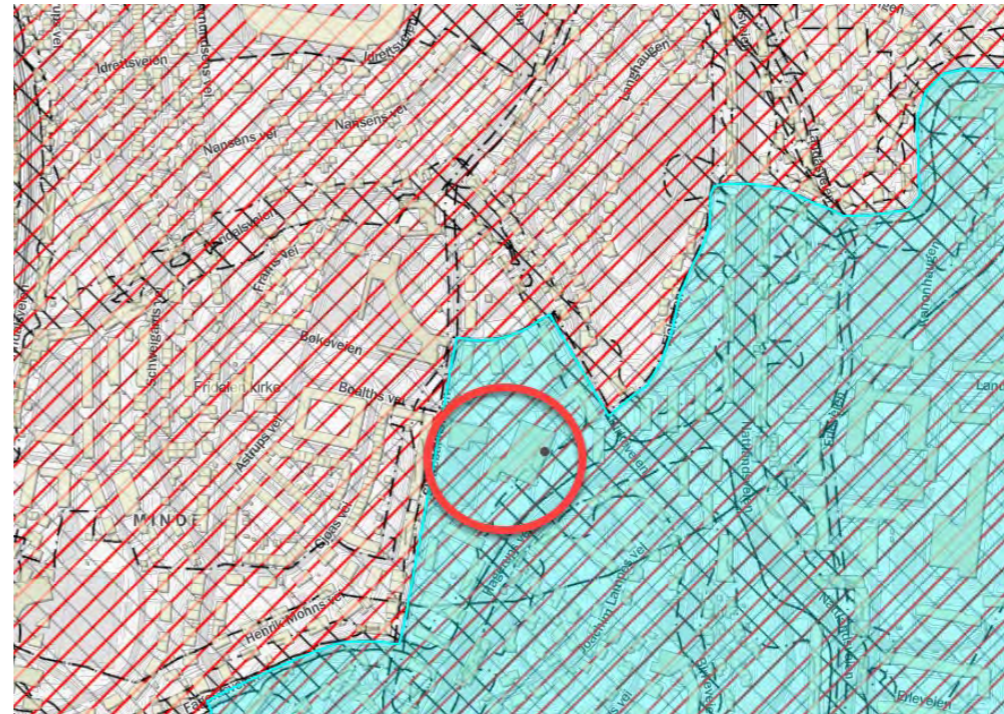
- buffersonen for kirkebygg – Fridalen kirke.
- byjord – mulig forurenset grunn

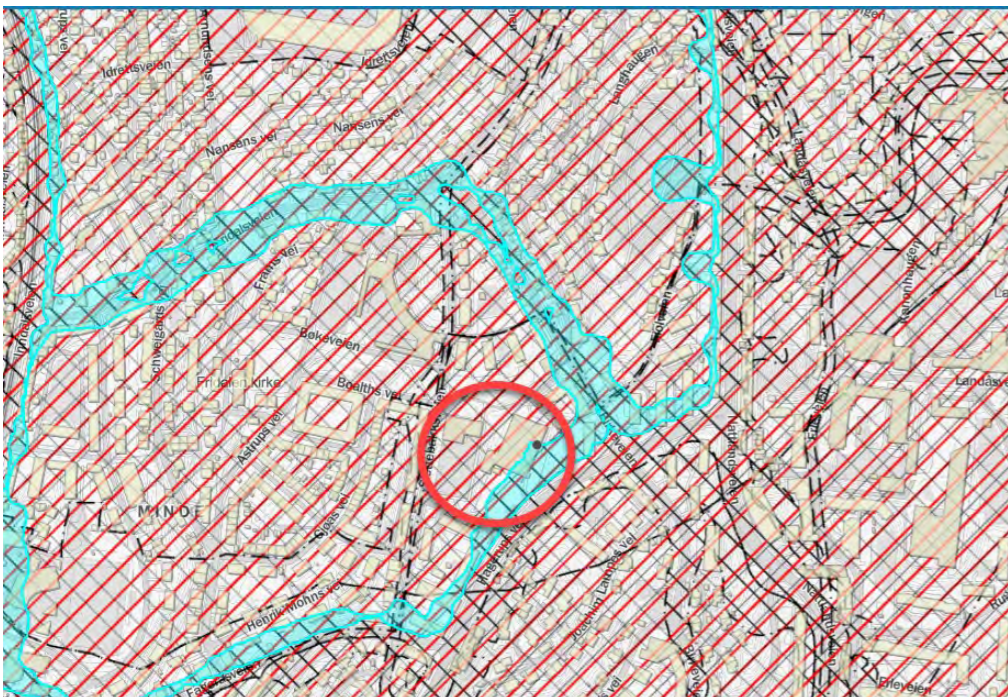
Figur 1. KPA 2018

Figur 2. KPA 2018 Luftkvalitet – rød sone H390_1

Figur 4. Hensynsone Kulturmiljø – Landås H570_3

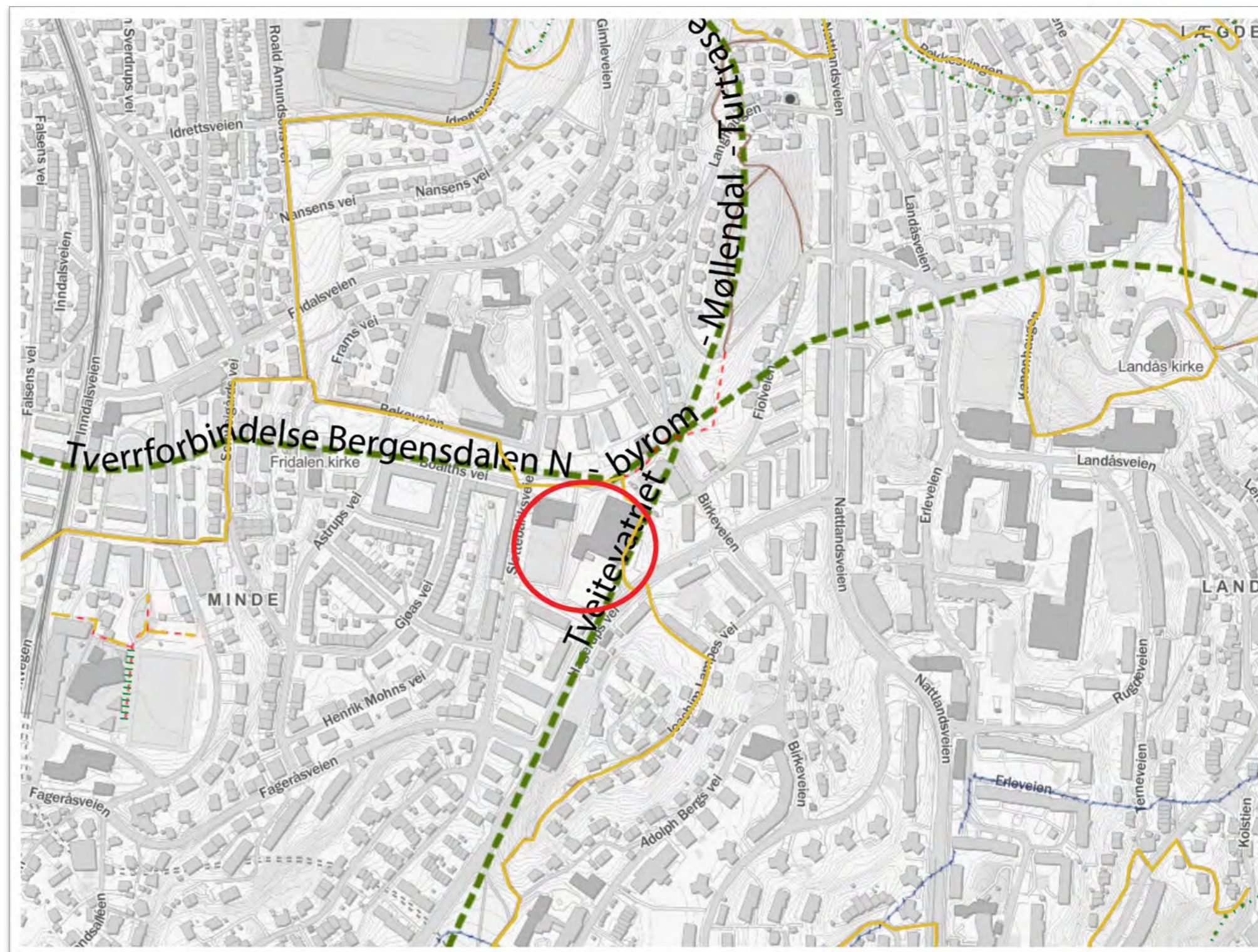
Figur 3. KPA 2018 Vei støy – gul sone H220_3

Figur 5. KPA 2018 - Vei støy – rød sone H220_2

Rett ved skolen krysser to viktige grønne forbindelser (KPA2018):

- Forbindelse som binder sammen områdene **Tveiteparken**, **Christieparken** og **Møllendal**. Forbindelsen går gjennom flere parker og grøntområder og har potensiale som økologisk korridor og byrom på deler av strekningen.
- Forbindelsen går på tvers av **Bergensdalen** og binder sammen byfjellene Løvstakken og Landåsfjellet/Ulriken. Den bygges opp omkring Minde allé, framtidige byrom på Mindemyren, Leaparken og grønne områder ved gamle lærerhøyskolen. Utdfordrende kryssing av E39.

Figur 6. Blågrønne strukturer KPA2018

I området er det to eldre planer:

- **Kommunedelplan planID 9730000**
ÅRSTAD/FANA/BERGENHUS. KDP LANDÅS – Ikrafttredelse 15.01.1996 - skoletomt er regulert til offentlig bygg og boligområdet

- **Reguleringsplan PlanID 10560000** ÅRSTAD.
SLETTEBAKKEN VED FRIDALEN SKOLE – Ikrafttredelse 15.03.1951 – skoletomt er regulert til tomt for høyere skole i Årstad. I plankart er området mellom viste bygg gitt formål offentlig grøntområde. Idrettsbane er ikke vist med formål

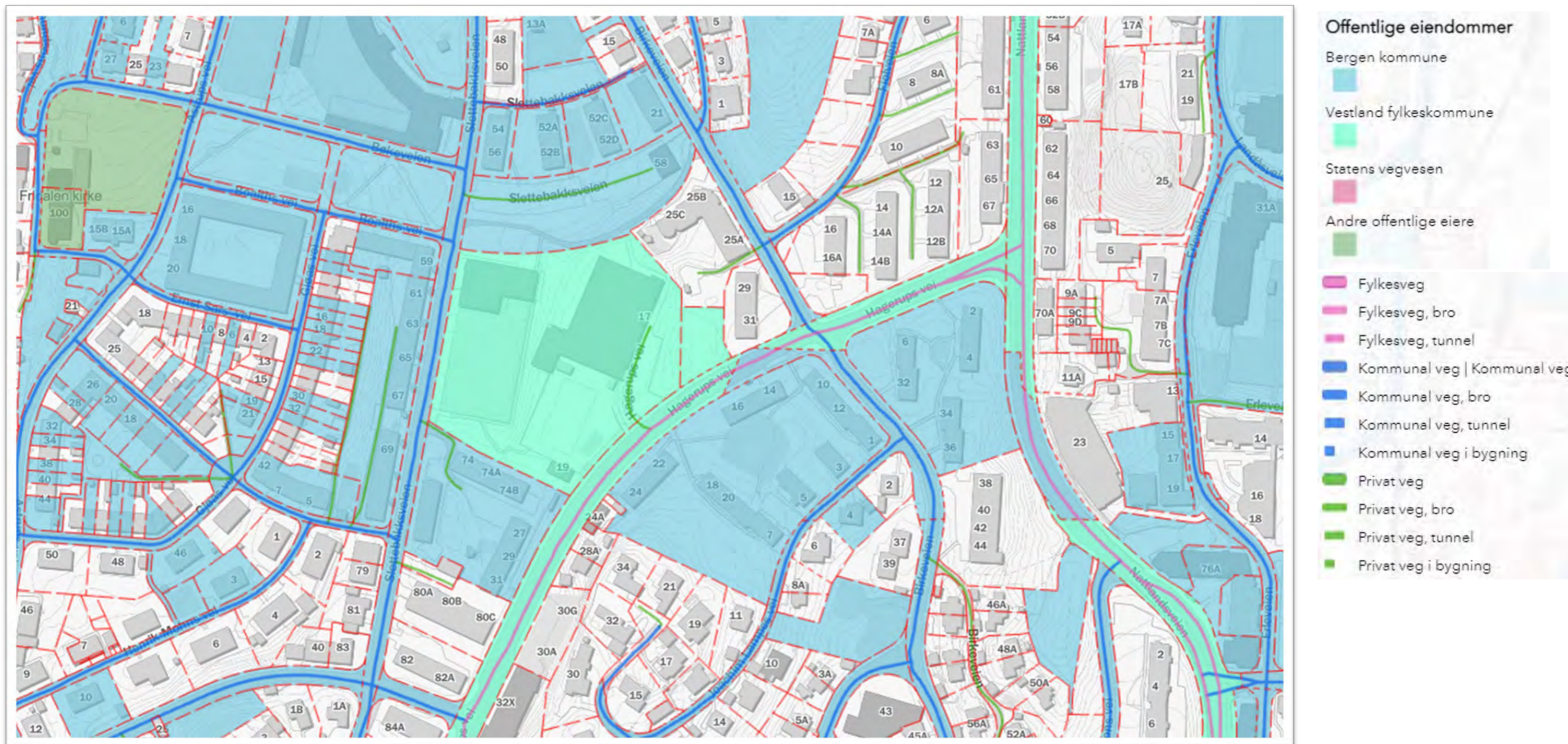

Figur 7. ÅRSTAD. SLETTEBAKKEN VED FRIDALEN SKOLE. PlanID 10560000

Figur 8. Kommunedelplan planID 9730000 ÅRSTAD/FANA/BERGENHUS. KDP LANDÅS

Oversikt - eiendomsoversikt

Figur 9. Eiendomsoversikt. <https://www.bergenskart.no/portal/apps/sites/#/bergenskart/app>

Oversikt - kart

1. PlanID 63230000/ 201125739
ÅRSTAD. GNR 160 BNR 369 MFL., SCHWEIGÅRDS VEI 22
2. PlanID 18550000/ 200504252
ÅRSTAD. GNR 160, NATTLANDSVEIEN FRA MANNVERK TIL HAGERUPS VEI
3. PlanID 65880000/ 201719196
ÅRSTAD. GNR 160 BNR 397 MFL., SCHWEIGÅRDS VEI
4. Landås / Hagerups vei 30 - 8 funksirekkehus

1. OVERSIKT

- Sentrumskjerne (KPA 2018)
- Byfortettingssone (KPA 2018)
- Pågående planer
- Nyere vedtatte planer
- Pågående prosjekter

Figur 10. Oversikt

Landskap og historie (kilde: Arkitektonisk stedsanalyse for Landås KDP)

Historie

Frem til første verdenskrig var bydelen Landås nesten et rent jordbruksområde (Jf. vedlegg «Verneverdige bygninger og bygningsmiljøer til kommunedelplan for Landås»). På kart fra 1921 er det merket av en rekke større og mindre gårdsanlegg. Gårdsanleggene på Langhaugen er blitt revet i løpet av 50-60 tallet i forbindelse med «*Bergens ekspansjon mot sør*» (Knut Vidar Schjenken) og fortetting av Årstad bydel.

Bergen kommune begynte denne ekspansjon med å kjøpe opp «tomter i Årstad for å plassere institusjoner i nærheten av byen fordi det ikke var tilgjengelig byggeland innen bygrensen...Det ble forsøkt å få i gang et samarbeid med Årstad herred for å samordne reguleringsarbeidene, men uenigheter gjorde det klart at en innlemmelse av Årstad herred i 1915 var en forutsetning for en kontrollert byutvidelse....Bybrannen i 1916 satte i gang en rask utbygging av Årstad, 75 prosent av byens forretningsentrum brant ned og nesten 3000 mennesker mistet hjemmet sitt. Etter bybrannen ble branntomter for tidligere boliger erstattet med forretningsbygg og innbyggerne ble bevisst flyttet til Årstad gjennom regulering. Den endelige reguleringsplanen for Bergensdalens Midtre del, også kjent som Årstadplanen, ble utarbeidet av arkitekt Schumann Olsen i 1922. Planen var karakteristisk for datidens byplanlegging og var inspirert av hagebyideen. Utbyggingen av Årstad kom til å dominere byggeaktiviteten i Bergen helt fram til 1945» (Jf. vedlegg Verneverdige bygninger og bygningsmiljøer til kommunedelplan for Landås).

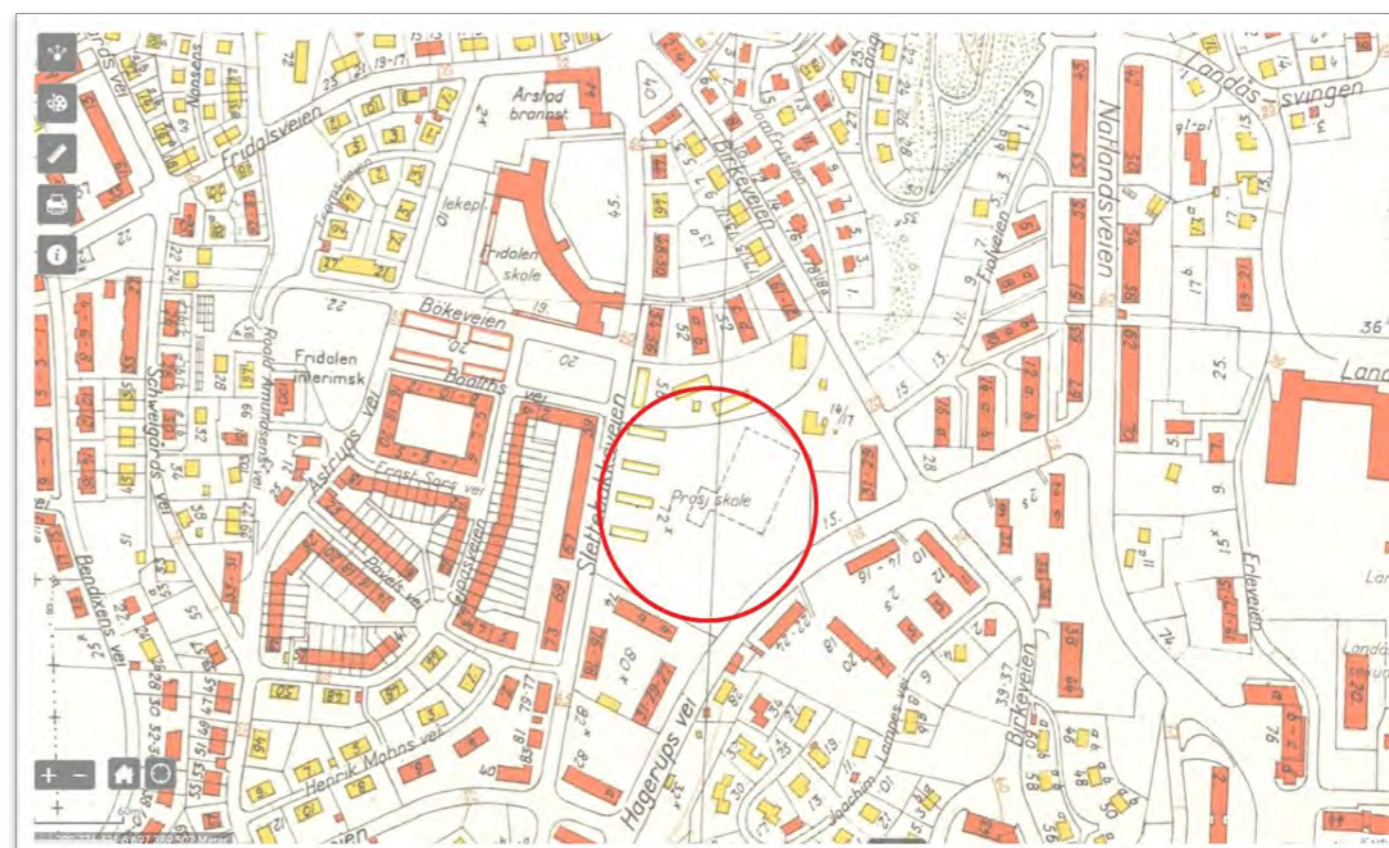
Utbyggingen av Landås skjedde under den forutsetning at beboerne skulle ha sine arbeidsplasser og tilgang til tjenesteytelser i Bergen sentrum. Det var nødvendig å bygge ut et velfungerende system for kollektivtrafikk. Da Bergensbanen ble åpnet i 1910 og jernbanesporet omlagt, ble den tidligere stasjonen for Vossabanen i Solheimsviken flyttet til Kronstad. Frem til nedleggningen av jernbanetrafikken over Nesttun i 1965, fungerte toget

Figur 11. Kart 1921. Bergenskart.no

Figur 13. Kart 1934. Bergenskart.no

Figur 12. Kart 1957. Bergenskart.no

som en forstadsbane mellom sentrum og Nesttun. Det ble diskutert omlegging av jernbanen til forstadsbane i forbindelse med planleggingen av Årstadplanen. Det ble i stedet satset på trikk og buss: trikkelinjer ble anlagt sørover til Fridalen i 1924 for å betjene den nye boligdelen. I årene rett etter 2.verdenskrig ble trikken supplert med busslinjer.

Årstadplanen (Schumann Olsen 1922) er sentret om en sentral bypark ved Haukelandsvannet, og i tilknytning til denne er det plassert offentlige bygninger som skole, kirke og brannstasjon. Fridals-høyden og Langhaugen skulle utgjøre to utviklingspunkter og hele området skulle knyttes sammen av en sammenhengende grøntstruktur. Bergensdalens midtre deler var det første store utbyggingsområdet som ble planlagt av Bergen kommune. Planarbeidet må slik kalles et pionerprosjekt. Reguleringsplanen må også karakteriseres som et svært vellykket eksempel på periodens byplanlegging. Selve utbyggingen kom i store trekk til å følge reguleringsplanen. Bydelen var under planlegging og utbygging sammenhengende fra 20-årene til slutten av 60-årene. Plasseringen av kirke og skole ble gjort i henhold til reguleringsplanen, men planene om den store sentralparken ble ikke realisert. Grøntarealene er også blitt redusert.

I Årstadplanen (Schumann Olsen 1922) er primære elementer grunnleggende og fremdeles synlige:

- hagebyutbygging
- moderne funksjonalistisk boligutbygging,
- la vekt på gjennomtenkt lokalisering av offentlige bygg og anlegg samt nærservice.
- offentlige anlegg inkluderte park- og idrettsområder.

I reguleringsplanen som omfatter Langhaugen skole fra 1951 er prinsippet om sammenhengende grøntstruktur som knytter sammen offentlig service opprettholdt. I planen (R56) er del av boligformål omregulert til skole.

Utbyggingen av boligområdene på Landås fant sted i tiden før privatbilismen. Utbyggingen skjedde under den forutsetning at beboerne skulle ha sine arbeidsplasser og større handelstilbud i Bergen sentrum. Det var m.a.o. nødvendig å bygge ut et tjenlig kollektivtransporttilbud. Transport som har fungert i Landås bydel var jernbane, trikk og trolleybuss/buss.

Privatbilismen har i årene etter utbyggingen på Landås medført stadig større problemer særlig mht. parkering. Ved reguleringsendringer har man likevel oppdimensjonert veisystemet slik at tilgjengelighet med bil er mulig. Blant annet i 1951 ble Hagerupsvei omregulert fra 11 til 16 m bredde.

Privatbilismen har gjort nye områder tilgjengelig for utbygging, men samtidig spredt boligområdene slik at beboere som ikke har adgang til bilbruk, får et dårligere servicetilbud.

Figur 14. ÅRSTAD. SLETTEBAKKEN VED FRIDALEN SKOLE. PlanID 10560000

Landskap

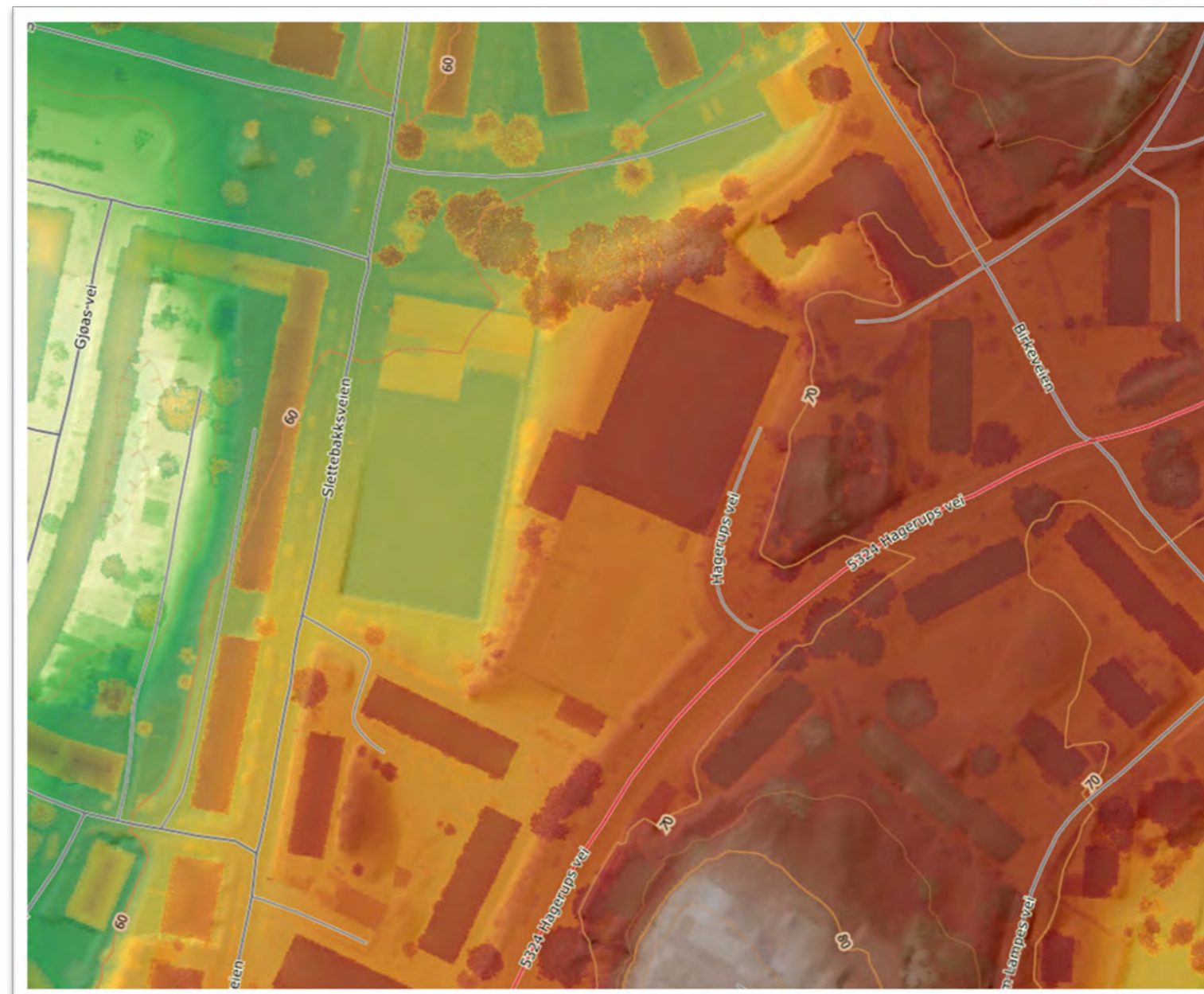
Langhaugen ligger i dalbunnen Landås. Landås er U-dal formet nord-syd under siste istid jf. vedlegg «Arkitektonisk stedsanalyse Lindås bydel» til kommunedelplan for Landås. Langhaugen er en av de små åser og koller som ikke ble slipt ned av isen eller forvitret. Berg- og jordarter sammensatt av sedimenter og forvittringsbergarter og mildt, fuktig klima har gitt grunnlaget for tidlig bosetting og rikt jordbruk. Gjennom nøyaktig planlegging har man utnyttet topografiske særtrekk til å skape delområder med egen identitet. Bebyggelsen er som prinsipp orientert i forhold til terrengets linjer, og høyder, topper og utsiktspunkter er tatt vare på, til dels forsterket ved plassering av viktige bygg (som kirker og skoler).

Landskapet er ikke ødelagt av sprenging, grønne arealer er beholdt, koller og åser er ubebygde eller bebygde med enkeltstående institusjonsbygg.

Høydeforskjellene fra dalbunn til dalside og det småkuperte landskapet i dalen, gjorde det vanskeligere å anlegge veier på tvers av dalen. Men befolkningens behov for forbindelse med hverandre og med de langsgående veiene, førte til at det ble opparbeidet stier, kløvveier og kjerreveier mange steder på tvers av dalen, fra gård til gård.

Mange av de eldre veitraséene er grunnlaget for det veisystemet som finnes i den ferdig utbygde bydelen. De langsgående veiene som går lett i terrenget, har vært grunnlaget for de store samle- og gjennomfartsveiene (Natlandsveien, Slettebakksveien), viktige tverrveier er hovedveier i tverrkommunikasjonen den dag i dag (Fageråsveien, Fridalsveien).

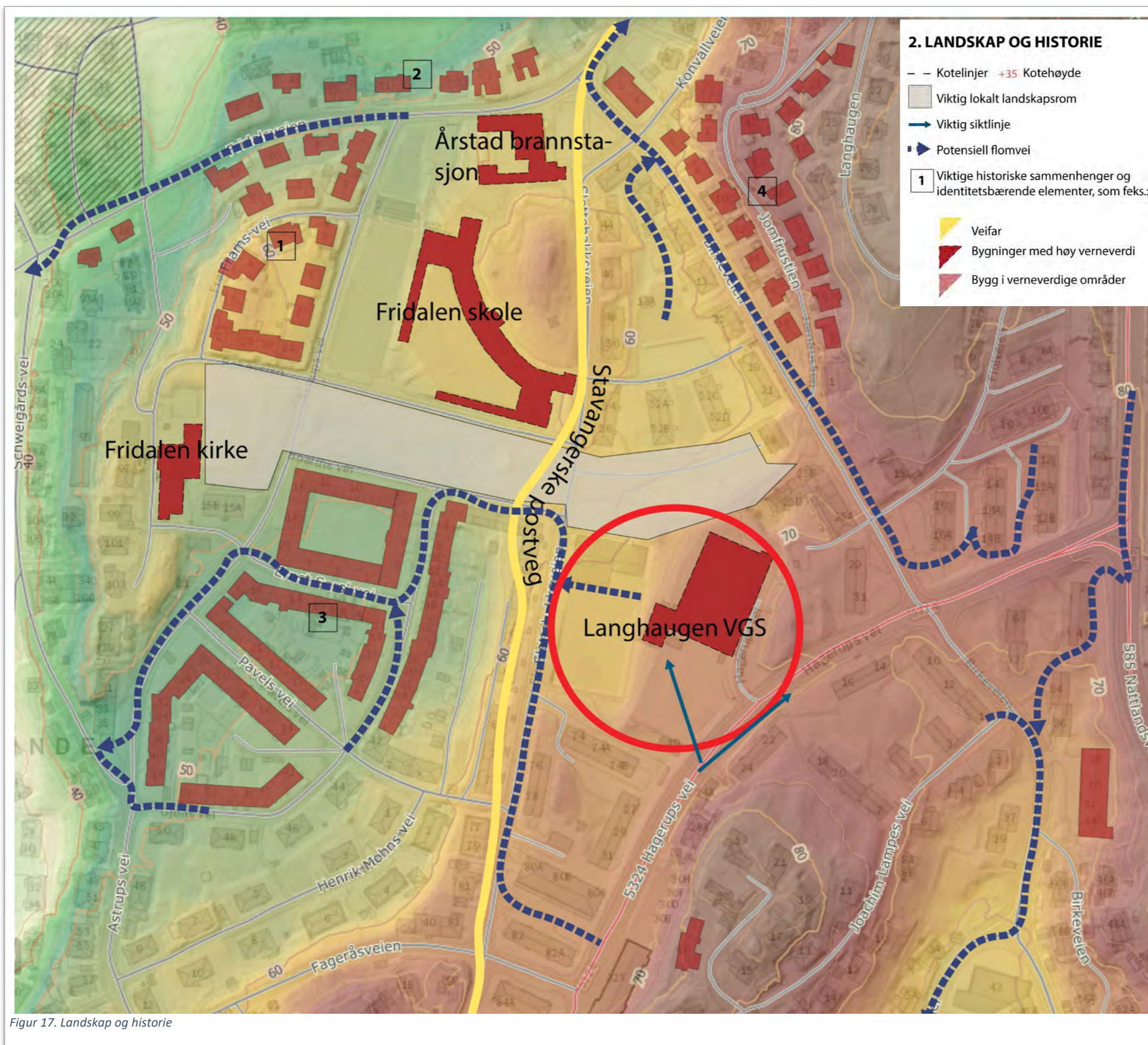
Topografien på gnr. 160 bnr. 191 og plassering av bygg danner en todelt struktur med stor høydeforskjell mellom gymsal og grusbane på nedre nivå og undervisningsbygg, vaktmesterbolig og asfaltert skolegård på øvre nivå. Nedre nivå ligger på ca kote +61. Øvre nivå ligger på ca kote +67,0. Forbindelsen mellom de 2 nivåene er gangveier med trappeløsning på gnr. 160 bnr. 191 eller gangveg via grøntstruktur mot nord og Slettebakksveien. Det kan kjøres via Hagerups vei –Fageråsveien – Slettebakksveien.

Figur 15. Kart som viser skyggerelieff og påførte terrenghøyder.. <https://hoydedata.no/LaserInnsyn/>

Figur 16. Snitt som viser høydeforhold på dagens skoleområde. Norconsult.

Langhaugen VGS i Hagerupsvei 17 er i Arkitektonisk stedsanalyse for Landås KDP klassifisert som bygg klasse B. En svært opprinnelig og tidstypisk skolebygning fra perioden med fine arkitektoniske kvaliteter.

- Byggeår: 1961
- Arkitekt: Byarkitekt Eystein Michaelsen

Bergen kommune

- Hovedmateriale: Mur
- Etasjer: 3

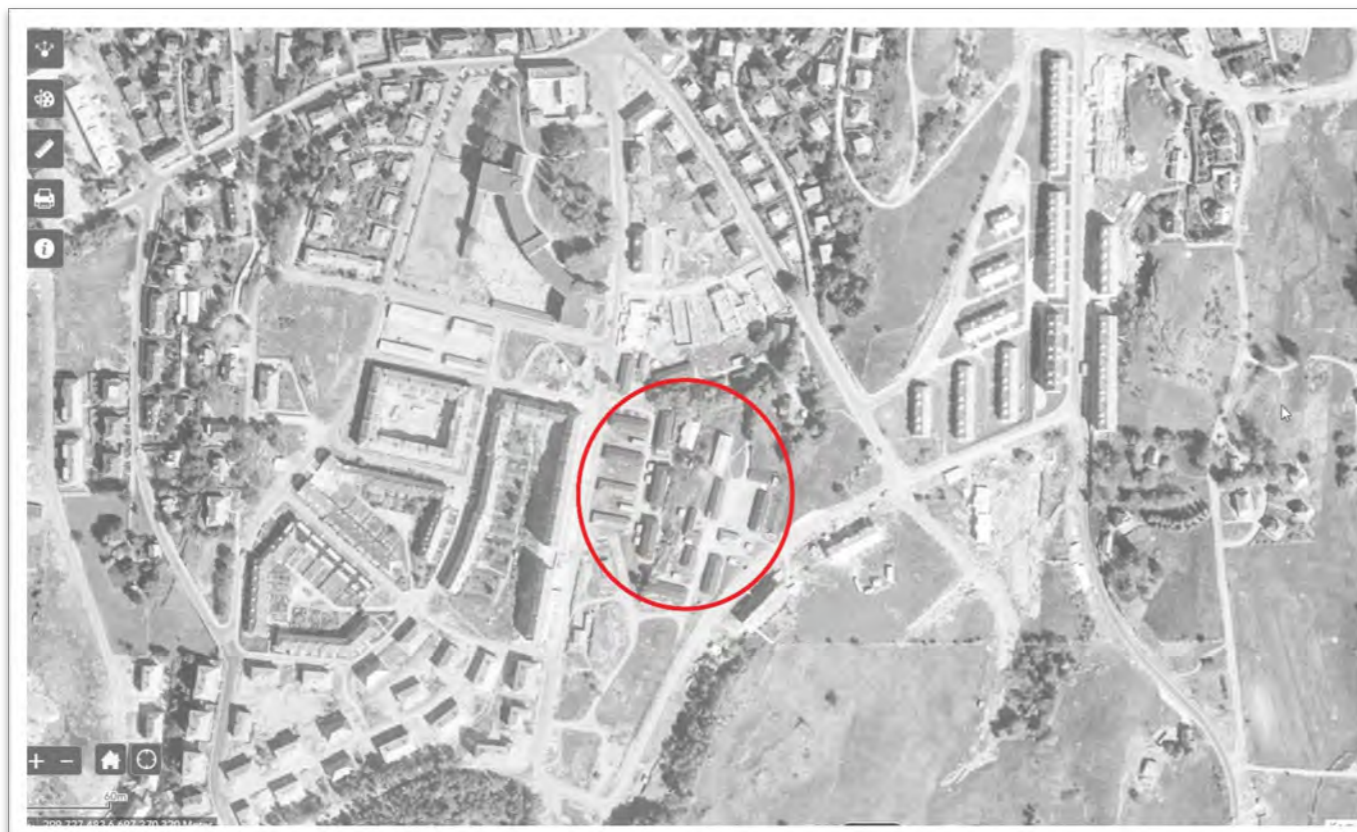
Skolen ble av byarkitekten beskrevet som "en hallskole etter fagromprinsippet" med undervisnings-rommene gruppert rundt en toetasjes åpen sentralhall. Skolen er utformet i et modernistisk formspråk med bruk av keramiske fliser i fasaden.

Andre bygninger med høy verneverdi (B):

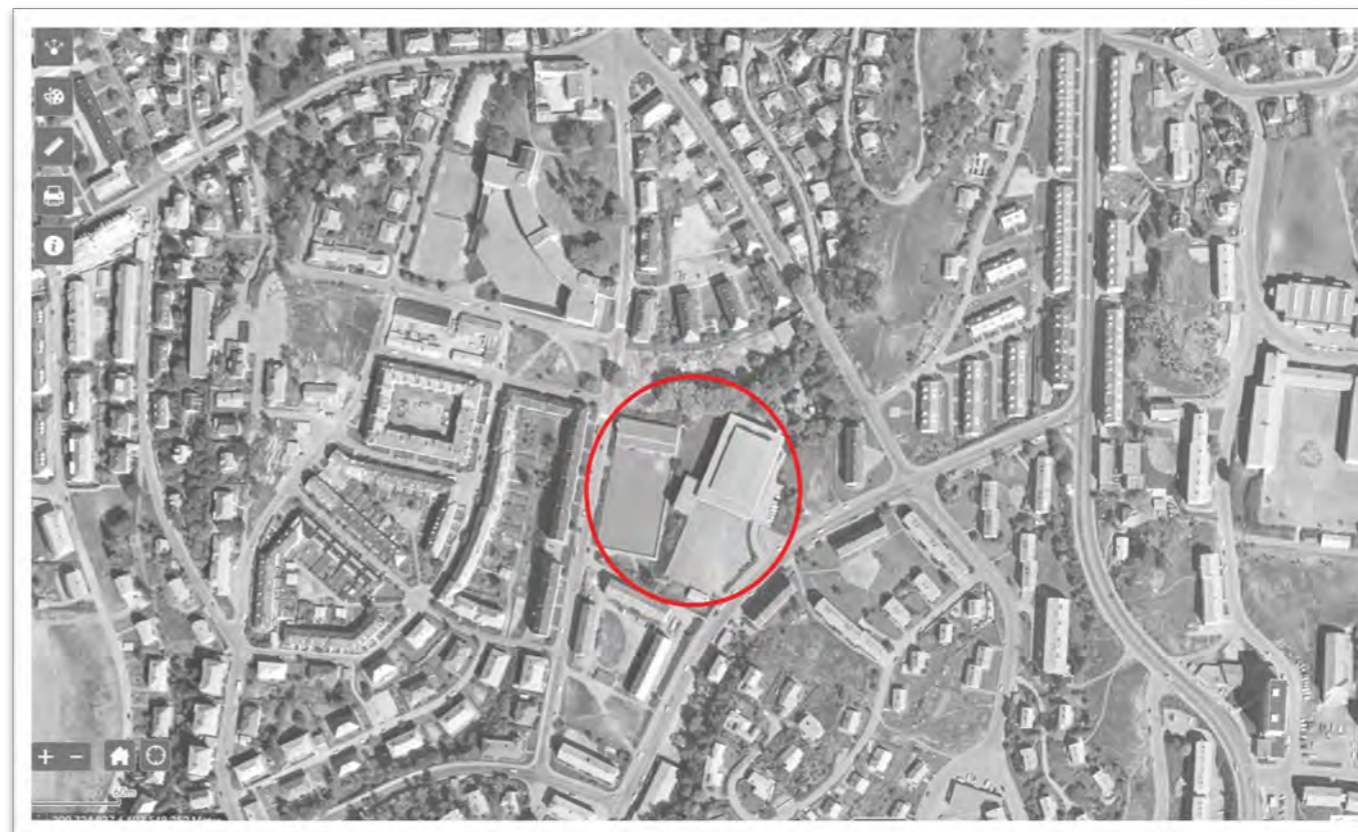
- Bøkeveien 19 - Fridalen skole
- Roald Amundsensvei 100 - Fridalen kirke
- Slettebakksveien 41 - Årstad brann-stasjon

Verneverdige områder (C)

1. Framsvei 1-5 m.m.: Et særpreget boligområde fra 1920-tallet med høye arkitektoniske kvaliteter, og et av arkitekt Leif Grongs karakteristiske boligområder for middelklassen.
2. Fridalsveien 1-23 og Fridalsplassen: Gateløp med en rekke verneverdige enkeltbygninger. Verneområdet omfatter også Fridalsplassen i krysset mellom Fridalsveien, Slettebakksveien og Birkeveien, den eneste plassdannelsen som ble realisert i området. Området må også sees i sammenheng med Framsvei og Nansensvei.
3. Gjøasvei: Rekkehusområde i mur fra begynnelsen av 1930-årene. Et tidstypisk eksempel på det som i perioden ble kalt "mere bymessig bebyggelse".
4. Jomfrustien 3-15 m.m.: Et særpreget boligområde fra slutten av 1920-årene med høye arkitektoniske kvaliteter.

Figur 18. Ortofoto 1951. Bergenskart.no

Figur 19. Ortofoto 1970. Bergenskart.no

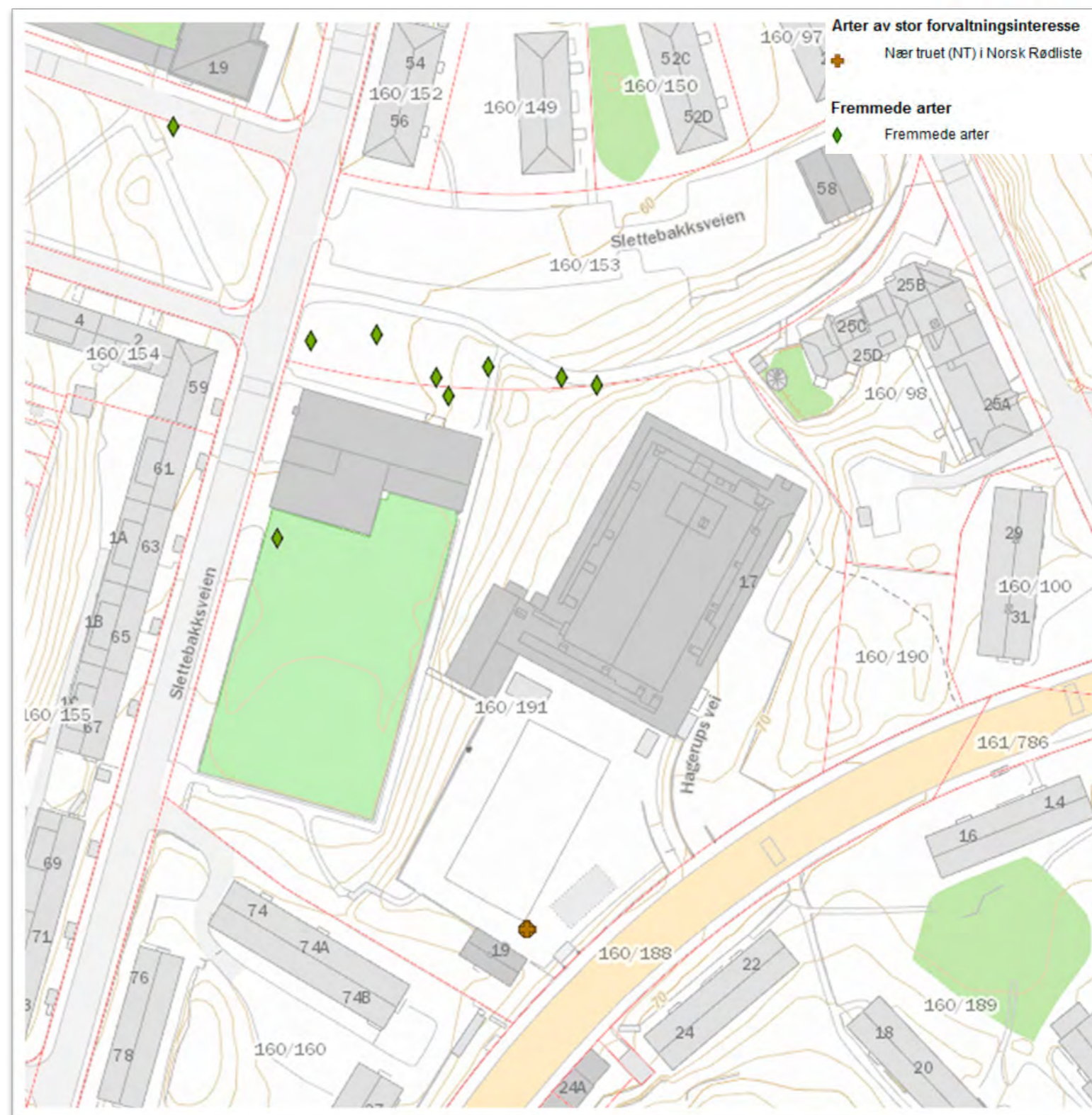
Figur 20. Ortofoto 1997. Bergenskart.no

Figur 21. Ortofoto 2019. Bergenskart.no

Naturmangfold

Arealet er kontrollert opp mot Naturbasen (Miljødirektoratet) og Artsdatabanken. I sørlig del av gnr. 160 bnr. 191 er det registrert stær, fiskemåke og tyrkerdue som er arter av nasjonal forvaltningsinteresse. Artene er rødlistet og klassifisert som NT (Nær Truet). Nord på gnr. 160 bnr. 191 er det registrert fremmedarter som bulkemispel og hvitsteinkløver, som er fremmedarter registrert som SE (arter med svært høy risiko).

Figur 22. Artsregistreringer på gnr. 160 bnr. 191 og 190. <https://miljoatlas.miljodirektoratet.no>

Kommunikasjon og målpunkt

Eiendommen ligger sentralt på Landås med kort vei til bybanen, barnehage, skole, dagligvare, Sletten Senter og Landåstorget. Det finnes flere idrettsanlegg og haller i nærheten, blant annet Bergenshallen og Fysakhall.

Det er gode bussforbindelser, samt bybaneholdeplass ved Sletten-senter, Wergeland og Brann stadion.

Skolen ligger ved krysning av to grønt-forbindelser orientert nord-sør og vest-øst, som gir god tilgang til flotte friluftsområder ved Tveitevannet. Ellers ligger området tett på byfjell, med blant annet Ulriken.

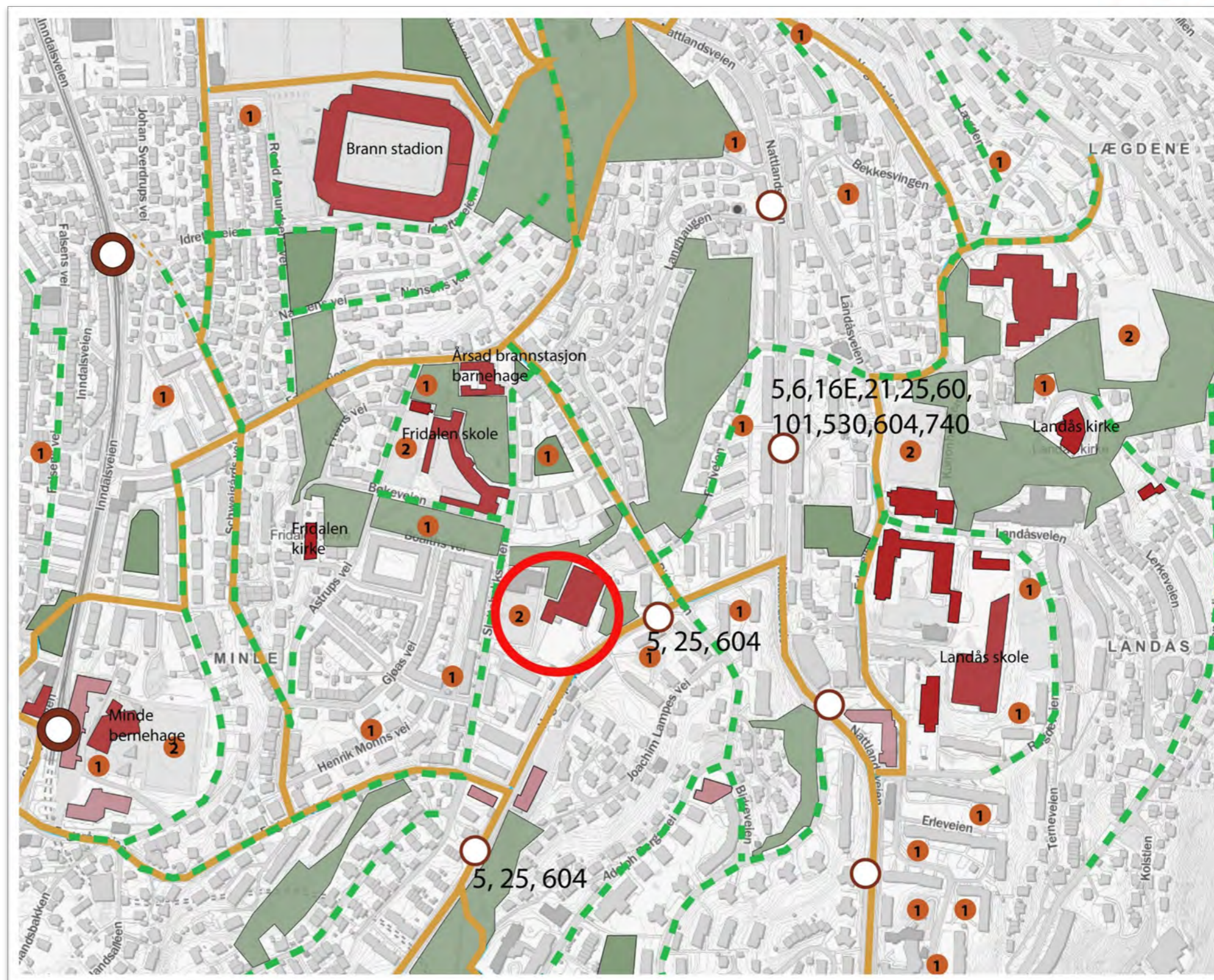
Skolen ligger ved Hagerups vei, med ÅDT 4500 (2019) veien er tilrettelagt for sykkel (sykkelfelt og fartshumper) med fartsgrense 40 km/t.

Langhaugen skoletomt ligger tett ved Fridalen skole, og grønt parkbelte binder samme de to skoleområdene.

3. KOMMUNIKASJON OG MÅLPUNKT

- Sykkelforbindelser - Sykkelstrategi
- Viktig gangforbindelser
- Bybaneholdplass
- Kollektivholdeplass
- Skole, barnehage, idrett, helse og kulturtilbud
- Publikumsrettet virksomhet og stor arbeidsplass (restaurant, cafe, service, hotell, kontor, mm)
- Viktige parker og blågrønne byrom
- 1 lekeplass
- 2 idrettsplass

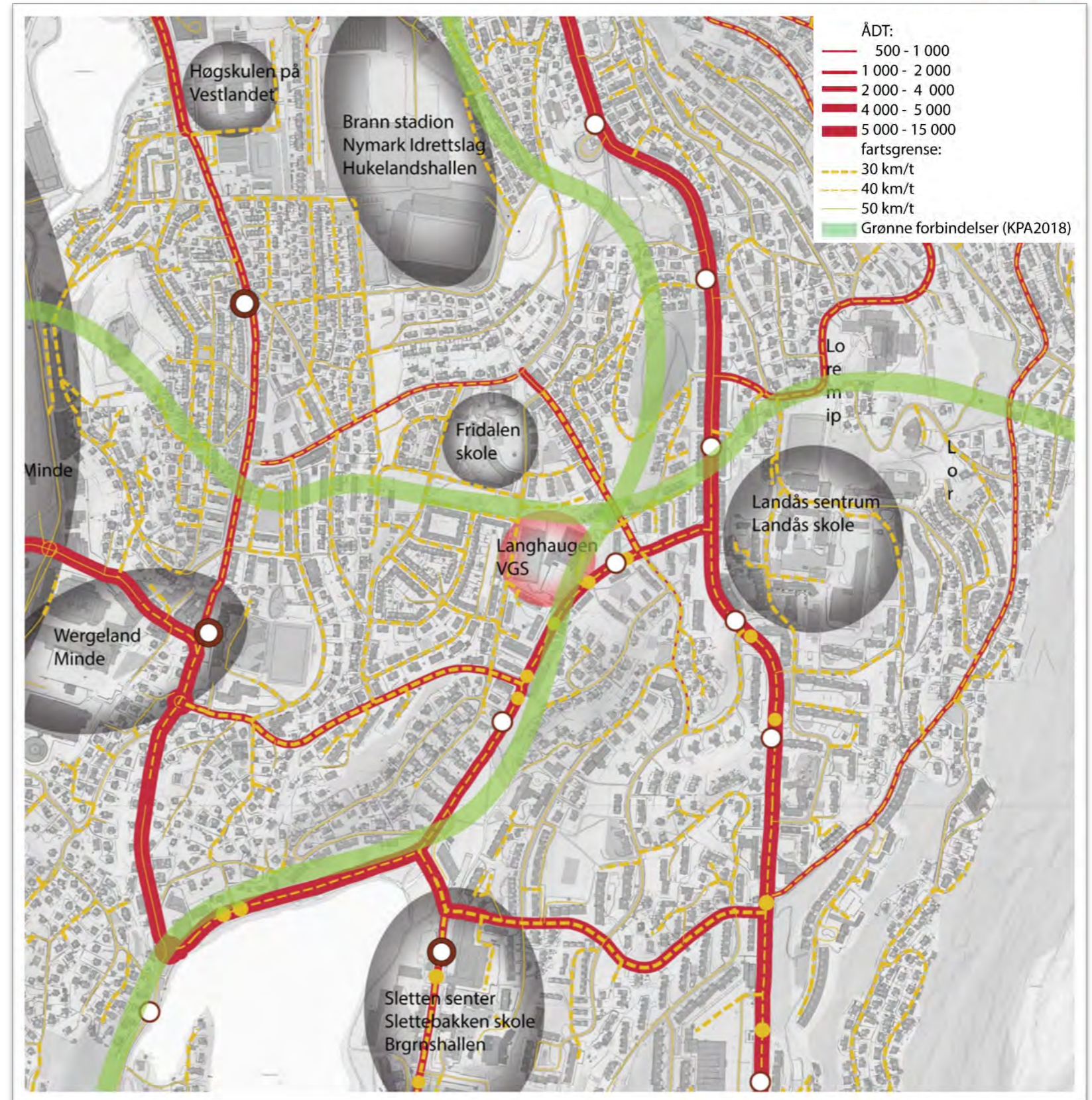
*Tall i kart er tall på busslinjene ved kollektivholdeplassene.

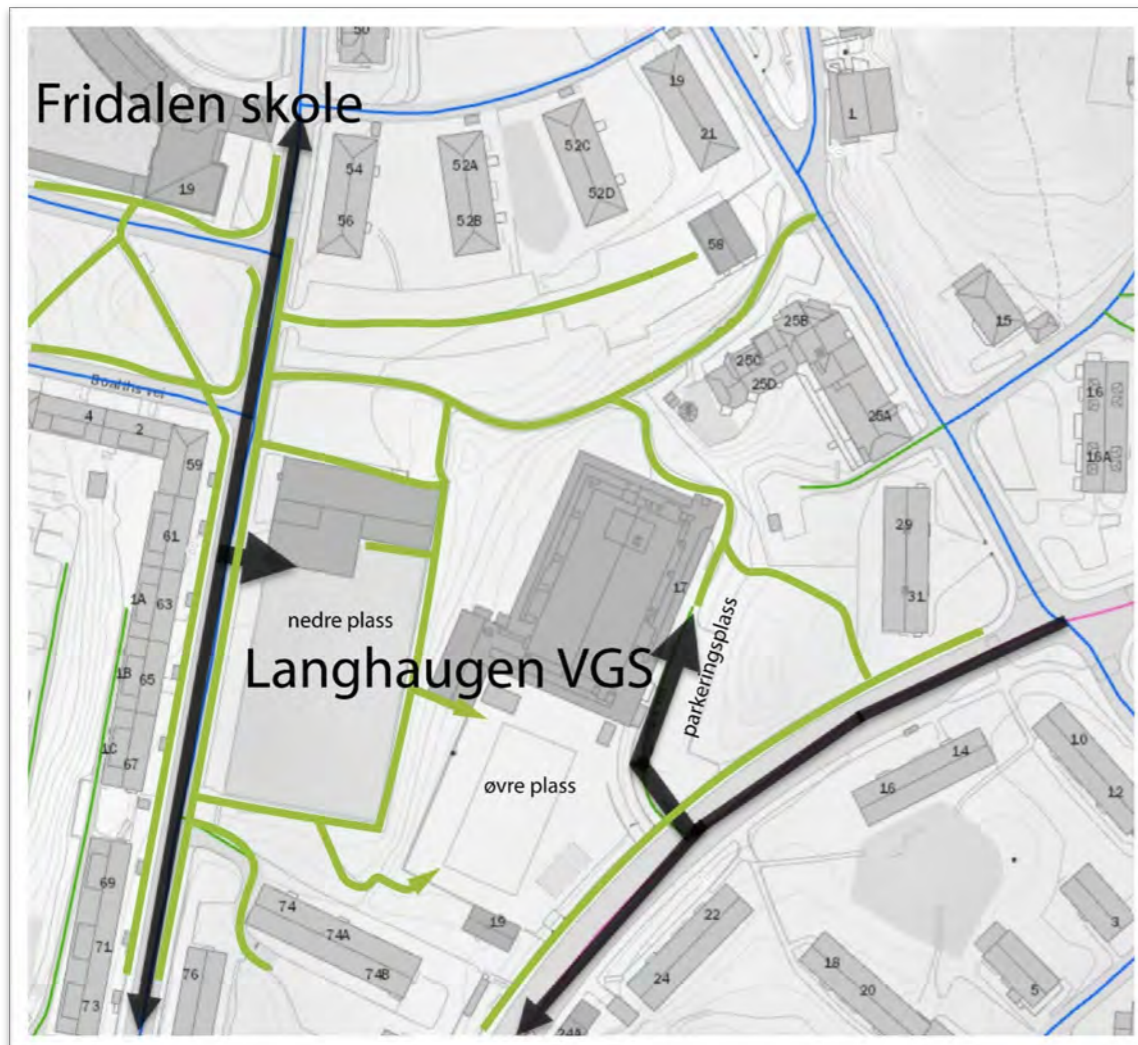
Figur 23. Kommunikasjon og målpunkt

Hovedtilkomst til Langhaugen skole er fra Fv5324 Hagerups vei. Kjøretilkomst til gymsal og grusplass på nedre nivå er fra Kv5322 Slettebakksveien. Slettebakksveien er ikke registrert i NVDB med trafikkmengde. Gang og sykkeltilkomst er fra Hagerups vei, Slettebakksveien og turveg (Pv10350) like nord for gnr. 160 bnr. 191 mellom Slettebakksveien og Kv4324 Birkeveien. Internt på skoleområdet er det interne gangveger med trapp mellom øvre og nedre nivå.

Eksisterende parkeringsplasser ligger i tilknytning til undervisningsbygg og består av ca 20 parkeringsplasser for personbiler, herav 4 reservert for lading av elbiler. Sykkelparkering er plassert i sykkelkur, eget bygg for sykkelparkering og ved inngangspartiet i tilknytning til hovedbygget.

Figur 24. Kommunikasjon og målpunkt.

Figur 25. Kart som viser tilkomst og interne ferdselsårer

Bebyggelse (kilde: Arkitektonisk stedsanalyse for Landås KDP)

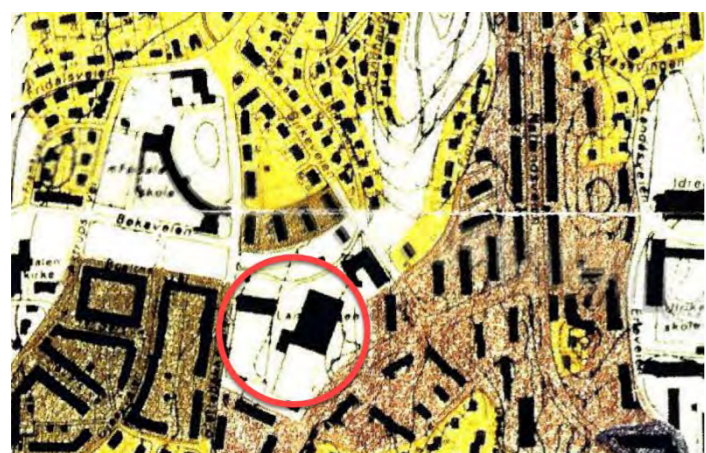
Landås er en planlagt bydel. Det vil si at arkitekter og byplanleggere bevisst har ordnet bebyggelsen i en struktur.

Bebyggelsen på Landås forteller i første rekke om framveksten av en sosial boligbygging og om ulike perioders bolig- og planleggingsidealer. Her er det gode og typiske eksempler både på hagebyinspirerte småhusområder fra 1920-30-årene, reist av kommunens mindre byggeselskaper, og boligkooperasjonens funksjonalistiske boligblokker fra 1950-60-tallet.

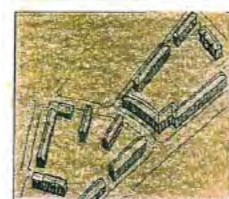
I begge periodene var målet å skaffe billigst mulig boliger til flest mulig mennesker, men løsningene var forskjellige. Offentlig og privat service er desentralisert, men knyttet sammen ved hjelp av den sammenhengende grøntstrukturen. Markerte terrengformer, åser, høyder og utsiktspunkter er bevart som offentlige områder.

Både i Årstadplanen fra 1922 og i reguleringsplanen for Slettebakken fra 1951 ble det lagt stor vekt på å bygge videre på landskapskvalitetene som fantes i område, både ved å tilpasse bebyggelsen til terrenget, og ved å avsette rikelig med friarealer. I begge områdene har "ledige" grøntareal gradvis blitt bygd ut i ettertid, noe som har resultert i at områder delvis har endret karakter.

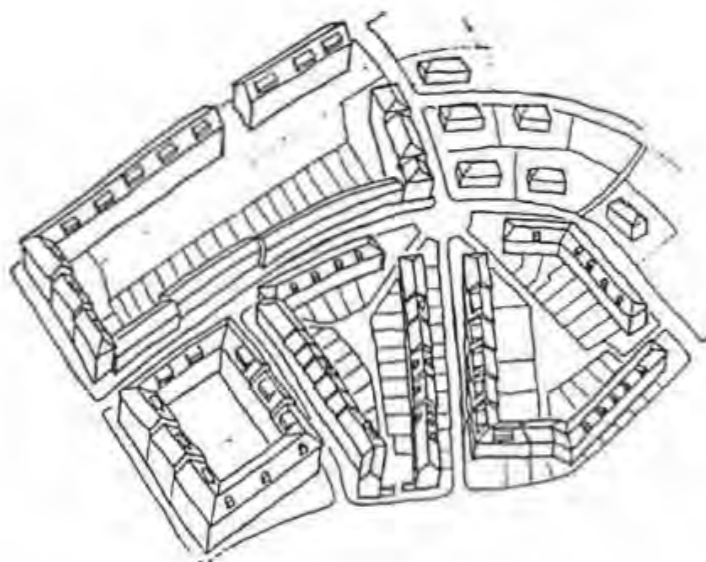
Langhaugen skole er en del av den opprinnelige «Hagebyen», se figur 26 (jf. bebyggelsesstruktur- grøntstruktur vist til i «veiviser til bebyggelsen», som vedlegg til KDPA Landås

Type 2 Variert småhusbebyggelse
Enebolig, 2-mannsbolig, 4-mannsbolig, rekkehus.
Tett, lav småhusbebyggelse i 1-2 etg. organisert og sammensatt på ulike måter.
Boligen som lesbar enhet i bebyggelsen.
Bebyggelse med små dimensjoner og med små tomter.

Type 3 Tettere "bymessig" bebyggelse
Overgangsbebyggelse, ca. 2. verdenskrig, fra mellomkrigsbebyggelsen med småhus til etterkrigsbebyggelse med boligblokker. Mindre boligblokker i mur i 2-3 etg. som bymessig bebyggelse i åpne og lukkede kvartaler eller definerte boliggrupper.
Del av karré eller enkeltblokker i gruppe.
Flere leiligheter.

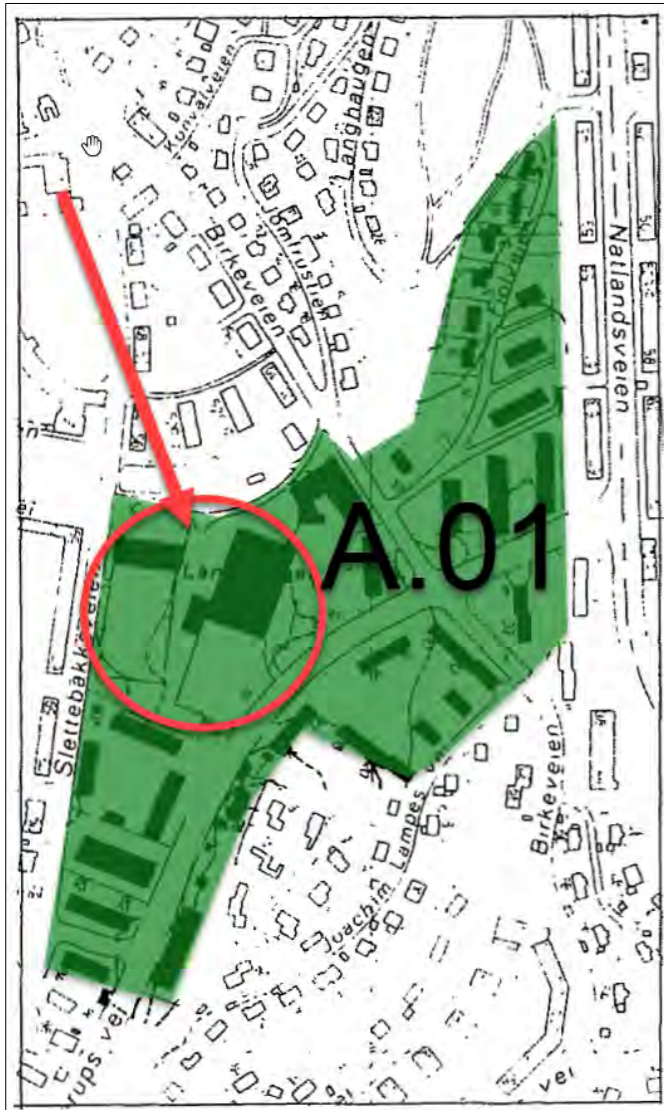
Både hagebyplanen og den funksjonalistiske boligbyplanen for Landås bydel la avgjørende vekt på å oppnå en helhetlig grøntstruktur i form av offentlige parker, idrettsområder og lekeområder. I den grønne strukturen ble også de offentlige institusjonene, skoler, kirker og spesialinstitusjoner inkludert i størst mulig grad.

Den grønne strukturen har sin betydning i helheten på linje med bebyggelsesstrukturene.

	Grøntstruktur, kulturlandskap		Akser, veiforbindelser/ fondvegger
	"Grønne" samlingsteder		Plasser, byrom, knutepunkt/
	Avgrensning sentrumsområdet		Knutepunkt/veikryss
	Avgrensning amfi form		Barriere, stengsel

Figur 26. Illustrasjoner fra "Landås bydel. Arkitektonisk stedsanalyse 1994

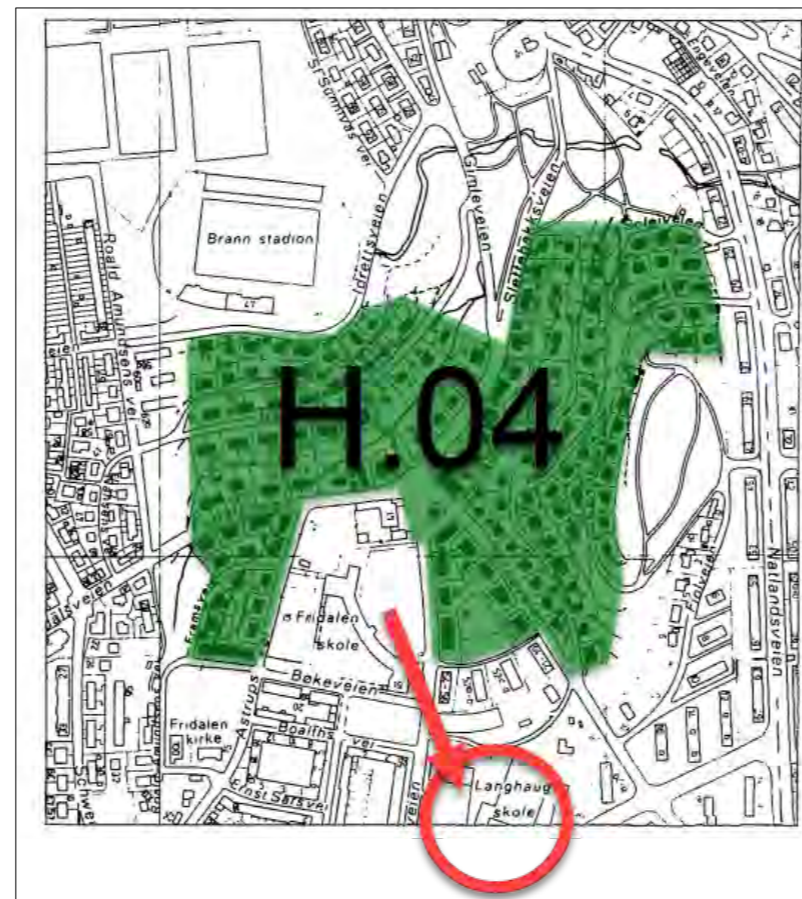
Figur 27. A.01 HAGERUPS VEI VED LANGHAUGEN SKOLE

Langhaugen VGS med syd og østliggende bolig er i Arkitektonisk Landskapsanalyse for Landås definert som amorf sone:

A.01 HAGERUPS VEI VED LANGHAUGEN SKOLE og er beskrevet i «Veiviser i bebyggelsen - KDP LANDÅS 1996»:

«Trafikert vei gjennom bolig- og skoleområde. Uoversiktlige veikryss. Nytt prosjekt i Birkeveien 25 bryter med eksisterende bebyggelse. Ingen klar bebyggelsesstruktur. Mellomsone.»

Nærliggende homogen bebyggelse er beskrevet under området H.04 Fridalen – Langhaugen sone og H.06 Fridalen, delområdet.

Figur 28. H.04 Fridalen – Langhaugen.

H.04 Fridalen – Langhaugen:

«TOPOGRAFI:

Kupert terreng, del av Fridalshøyden.

PRIMÆRE ELEMENTER:

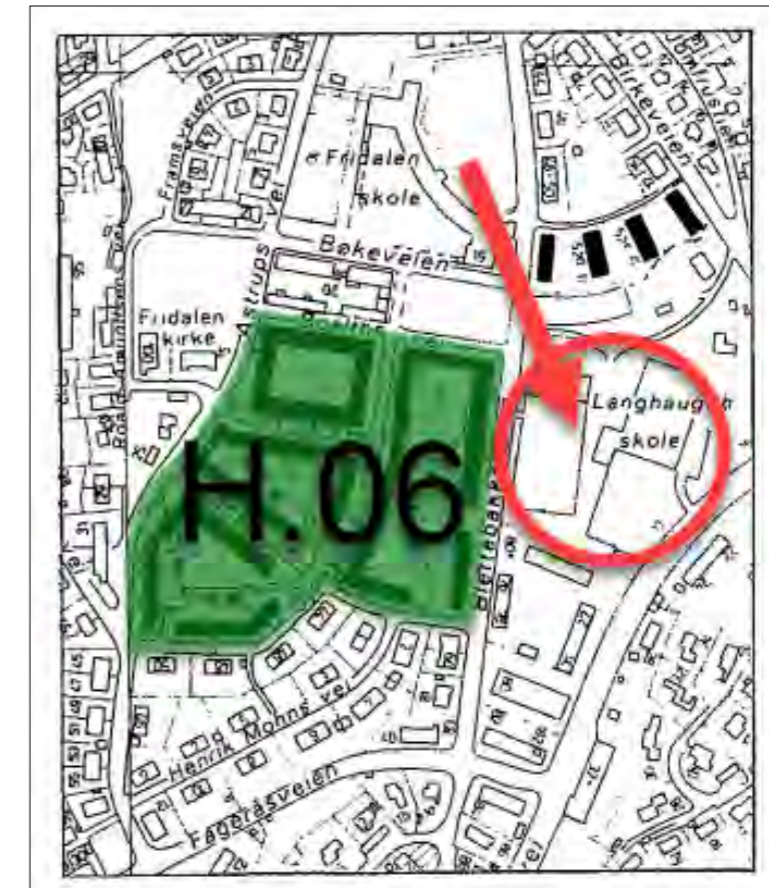
Den hagebyinspirerte planformen, realisert gjennom reguleringsplan D-2. BEBYGGELSESSTRUKTUR:

Hagebyinspirert struktur. Helhetlig og "strengt" formet anlegg. Karakteristiske bakhager danner sammenhengende grønne rom.

TYPOLOGI:

Type 3: "Tettere bymessig bebyggelse" (uttrykket er brukt i reguleringsplanen.) Rekker, flerfamiliehus. MORFOLOGI:

Overgangsbebyggelse ca. 2. verdenskrig. Klassisistisk, på vei til et moderne formspråk.

Figur 29. H.06 Fridalen, delområdet.

H.06 Fridalen, delområdet:

TOPOGRAFI:

Del av buet skråning ned mot idrettsområdet Nymark og Brann Stadion (opprinnelig Haukelandsvannet.) PRIMÆRE ELEMENTER:

Den hagebyinspirerte reguleringsplanen D-2, terrengtilpasningen og de markante parkområdene Christieparken, Langhaugen og grøntdraget langs Roald Amundsens vei og Bøkeveien karakteriserer området. Bebyggelsesstruktur. Plan med klassisistiske trekk tilpasset terrenget. Hagebyinspirert. Helhetlig struktur, dimensjoner og proporsjoner i bebyggelse og uterom er strengt formet.

BYGNINGSTYOLOGI:

Type 2: variert småhusbebyggelse, eneboliger, 2-og 4-mannsboliger, rekkehus.

MORFOLOGI:

Mellomkrigsbebyggelse, enkle nyromantiske (Jomfrustien), nyklassisistiske og jugendinspirerte hus.

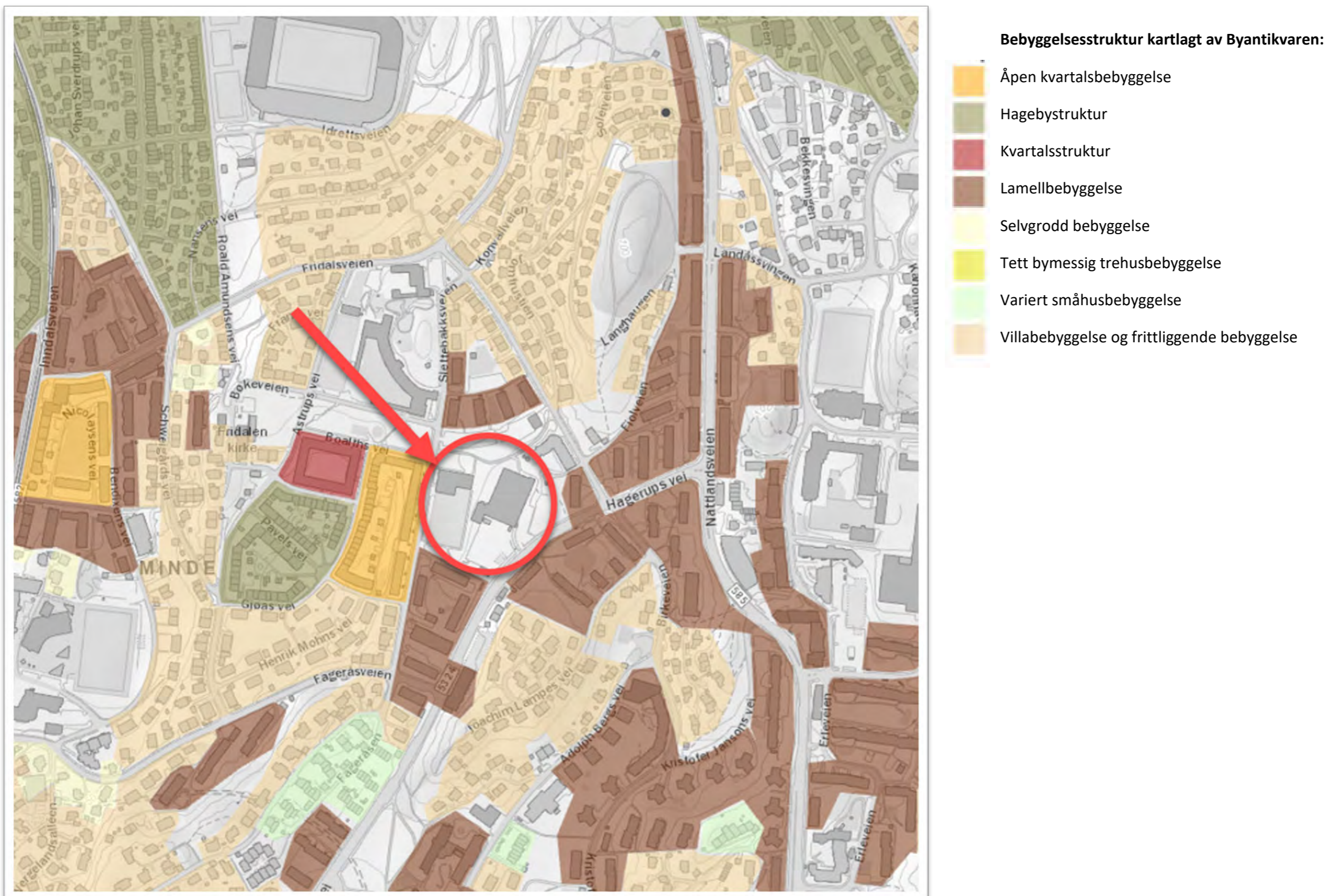
Vurdering av verneverdig i Windsholt-rapport fra 2006:

Skole:

- Hovedbygg – en hallskole etter fagromprinsippet, med undervisningsrommene gruppert rundt en toetasjers åpen senterhall. Skolen er utformet i et modernistisk formspråk med bruk av keramiske fliser i fasaden. Skolen er et sjeldent bra eksempel på 60-tallet sin skolearkitektur og arkitektur generelt, dette gjelder interiøret også. Det er viktig å ivareta den harmoniske heilskapen i anlegget. Særlig kvalitet som bør ivaretas: Eksteriøret som heilskap (også fargebruk), inngangsparti, aulaen med gallerier og fellesområdet generelt. Originale lamper, rekkverk, og dører. Gulvet i aulaen, kantina og musikklokalet.
- Mindre musikksaltilbygg
- Gymnastikksal med nyere, tilbygg dansesal (2003) - I seg selv er bygget ikke myke verdt, det er nedslitt nærere enn verneverdig. Det er likevel en del av helhetlig anlegg som kan vurderes å renovere uten å ødelegge eksteriøret sin framtoning.
- Tidligere vaktmesterbolig – dagens musik- og øvingslokale - Bygget er i svært dårlig stand og kvalitet at det bør vurderes å rives.

Figur 30. Langhaugen VGS - bygninger / funksjon

Figur 31. Bebyggelsesstruktur. Bergenskart.no

Bo- og bymiljøutfordringer

Flere skoler og barnehager samt idrettsanlegg i området ligger i rød faresone i forhold til luftkvalitet. Langhaugen skole ligger i utkanten av denne sonen i overgangsfasen til gul faresone i forhold til luftkvalitet.

Del av skolebygget og hele ballbane i sørøst langs Hagerupsvei ligger i gul støysone fra vei i tillegg.

I **Trafikksikkerhetsplan for Bergen 2019-2021** er disse strekningene/punktene markert som utrygge:

- Hagerups vei (sørøst for Lanhaugen VGS)
- Fageråsveien (sør for Langhaugen VGS)
- Bøkeveien ved Fridalen skole (nord for Langhaugen VGS)
- Kryss / manglende gangfelt Fageråsveien/Slettebakksveien/Fageråsen
- Kryss Bøkeveien/Astrups vei

Disse tiltakene er utført/tilrådd i samsvar med trafikksikkerhetsplanen:

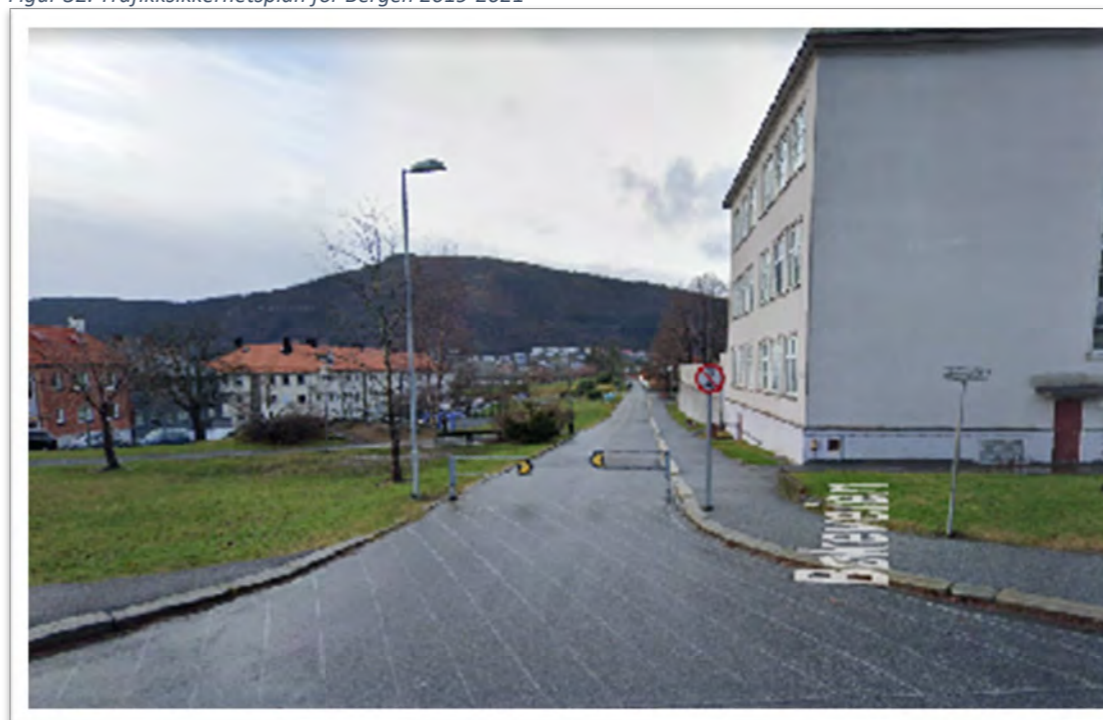
- Langs Hagerups vei er det tilrettelagt for sykkel (sykkelfelt) og fartshumper utformet slik at biler ikke kan kjøre utenom. Hagerups vei (FV252) fartsgrense er begrenset til 40 km/t.
- Fageråsveien er 30 km/t sone og bør skiltes for gjennomkjøring forbud og kjørebegrensning for tunge kjøretøy.
- Bøkeveien (ved Fridalen skole) er etter trafikksikkerhetstiltak permanent stengt.
- Det bør tilrettelegges for trygg overgang i Kryss Fageråsveien/Slettebakksveien/Fageråsen

Figur 34. Bøkeveien (ved Fridalen skole) stengt.

Figur 32. Trafikksikkerhetsplan for Bergen 2019-2021

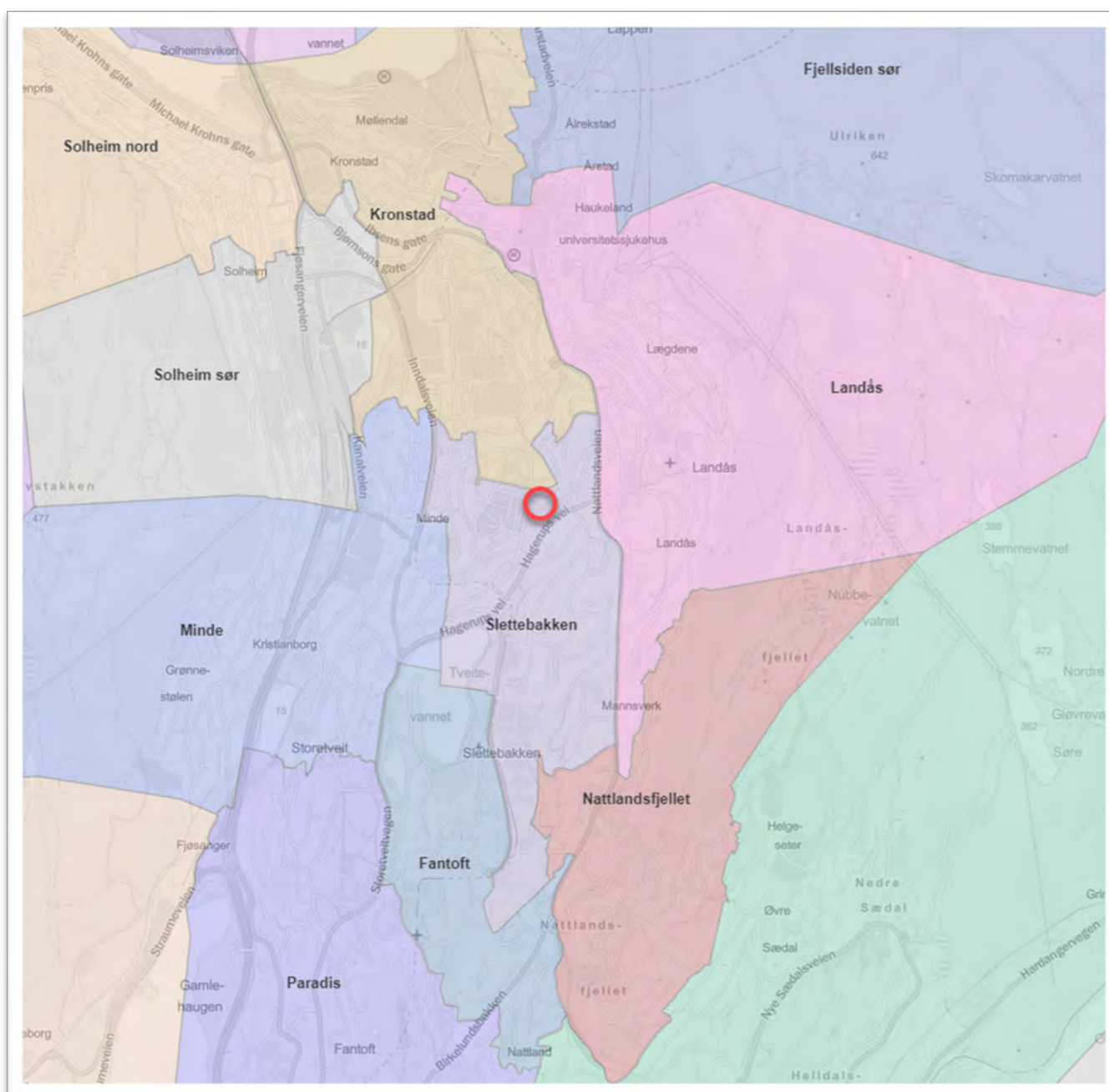
Figur 33. Bøkeveien (ved Fridalen skole) stengt.

Fra **Barnetråkk** registrering i 2014 kommer det tydelig fram at:

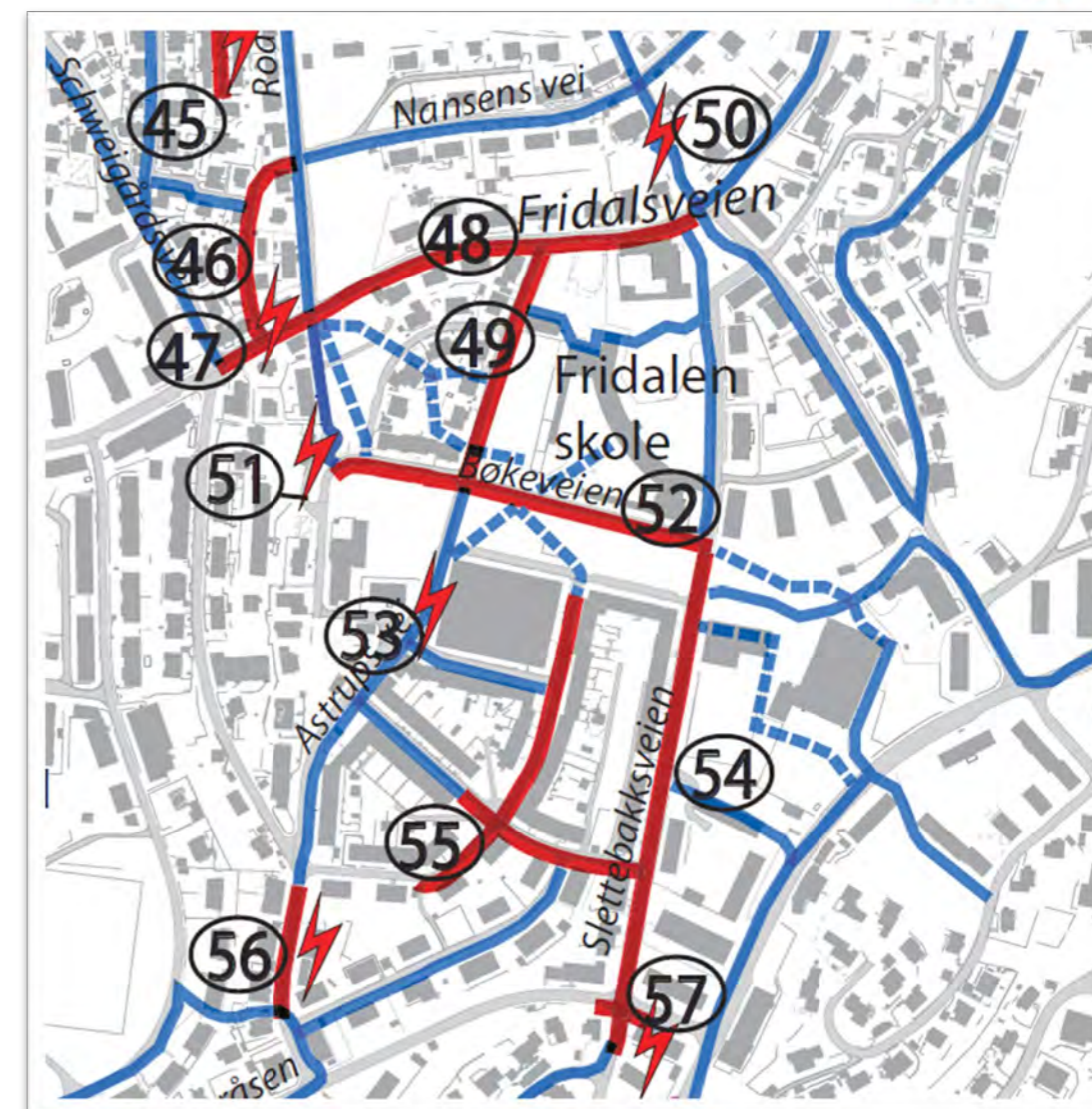
- skole vei i Slettebakksveien oppleves som utrygg på grunn av manglende lys (nr 54 i figur 35)), manglende gangfelt i kryss (nr 57 i figur 35) med Fageråsveien og parkerte biller.
- Langhaugen skole uteoppholdsarealer ikke er attraktiv for barneskolebarn.
- det er registrert skolevei/snarvei gjennom skoletomt på Langhaugen.
- mangler idrettshall for barneskole.

Folkehelse – Levekårsone Slettebakken

I området er det registret et av høyeste antall barn som bor med en forelder og barnevernstiltak i hele Bergen. Samtidig er det bydelen med en av de høyeste andeler av aleneboende i alderen 67 år og over. Det er mange barnefamilier med lavinntekt. Sonen skårer lavt på utdanning, og det er mange innvandrere med barn med dårlig norsk ved skolestart. Kriminalitet er ikke høy i forhold til nabo bydelen Kristianborg eller bydelene i sentrum.

Figur 36. Levekårsone - Folkehelseoversikten 2019. <https://www.arcgis.com/apps/webappviewer>.

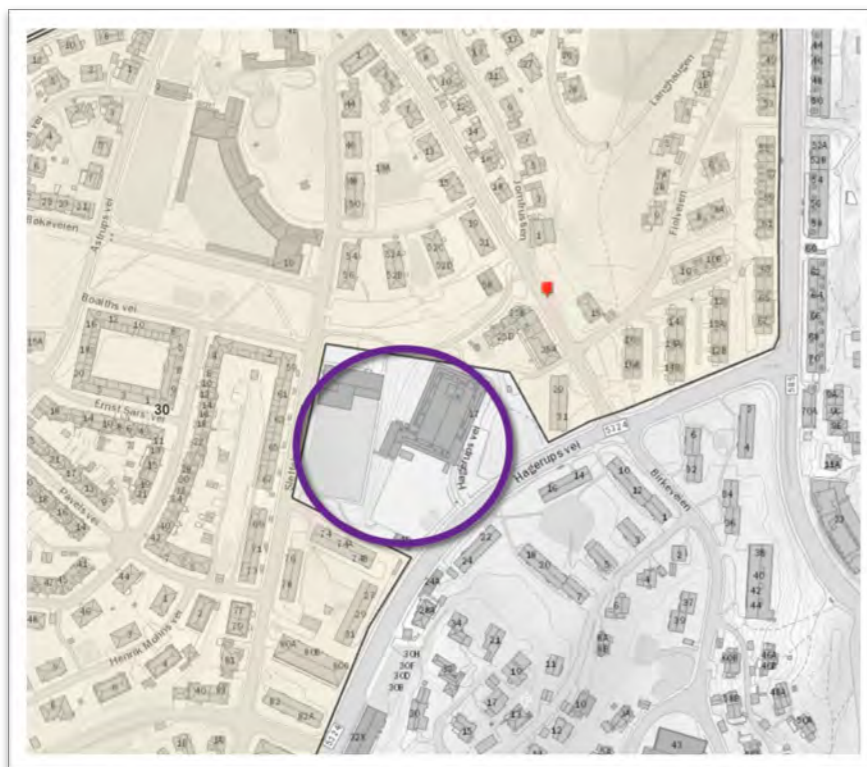
Figur 35. Barnetråkk på og ved Fridalen skole. Barnas beskrivelse av skoleveien - kart

Figur 37. Gateparkering Slettebakksveien.

Utfordringer:

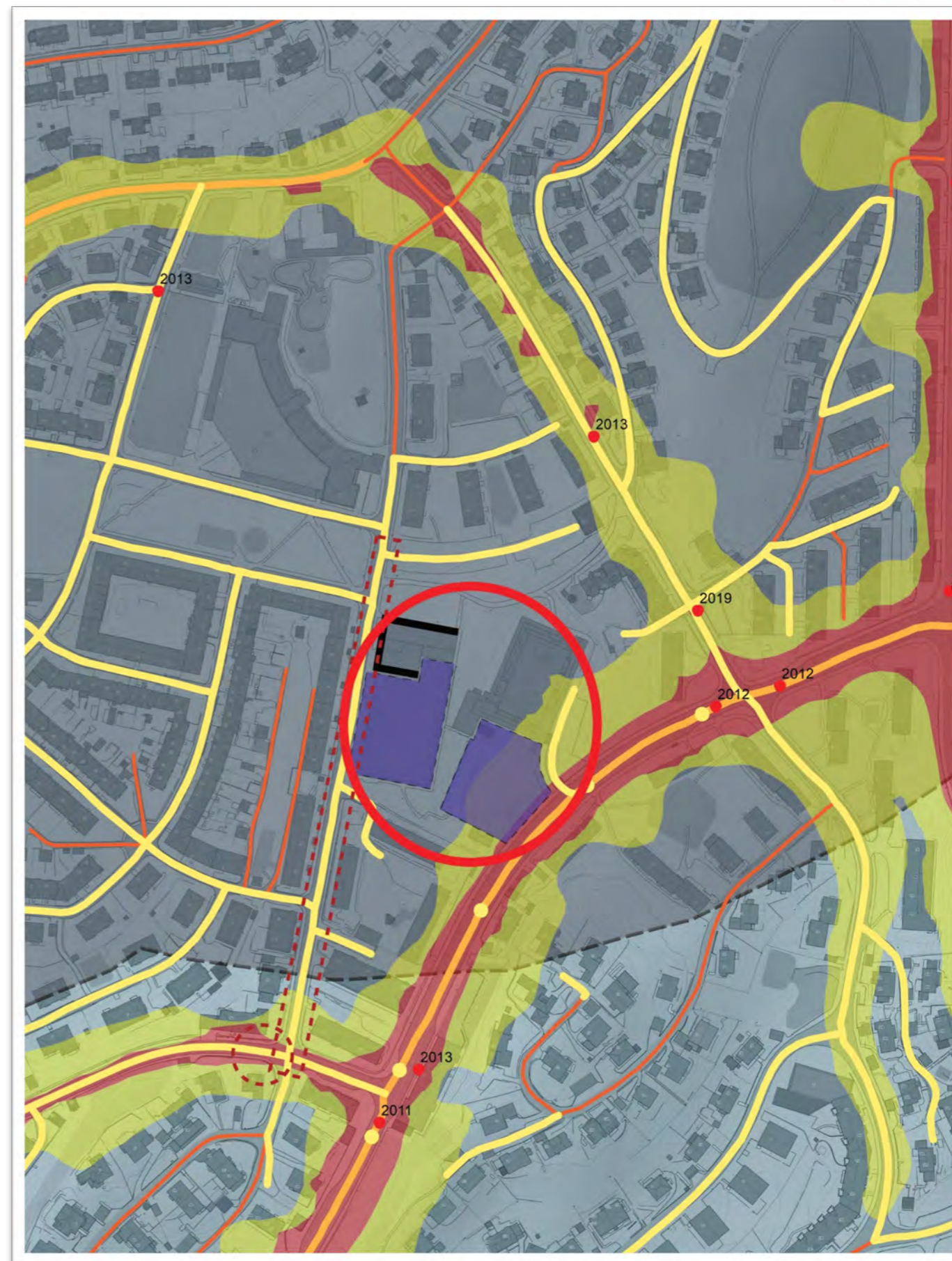
1. Skolevei oppleves som utrygt grunnet:
 - Tosidig gateparkering. Området ligger i utkanten av Fridalen boligsoneparkering. Det utfordrer både passering, bosshenting og trygg sykling langs Slettebakksveien som er en del av skolevei til Fridalen skole.
 - Manglende gatebelysning
 - Manglende gangfelt i kryss mellom Slettebakksveien og Fageråsen
2. Støy
3. Luftkvalitet
4. Manglende, attraktive uteoppholdsarealer både for Fridalen skole og Langhaugen skole.
5. Idrettshall for skoleelever både for Fridalen skole og Langhaugen skole.
6. Dårlig inne kvaliteter for Langhaugen skole – blant annet det er gjennomført soppsanering i eksisterende bygg. Helsevernetaten har godkjent tiltakene frem til 2025.

Figur 39. Boligsoneparkering.

5. BO- OG BYMILJØUTFORDRINGER

- Mindre attraktivt byrom
- Lukket fasade
- Trafikal utfordring for gående eller syklist
- Støysituasjon, rød og gul sone
- Fare for dårlig luftkvalitet - rød sone
- Fare for dårlig luftkvalitet - gul sone
- fartsgrense 30 km/t
- fartsgrense 40 km/t
- fartsgrense 50 km/t

Figur 38. Bo- og bymiljøutfordringer.

Anbefaling

Trafikk og parkering:

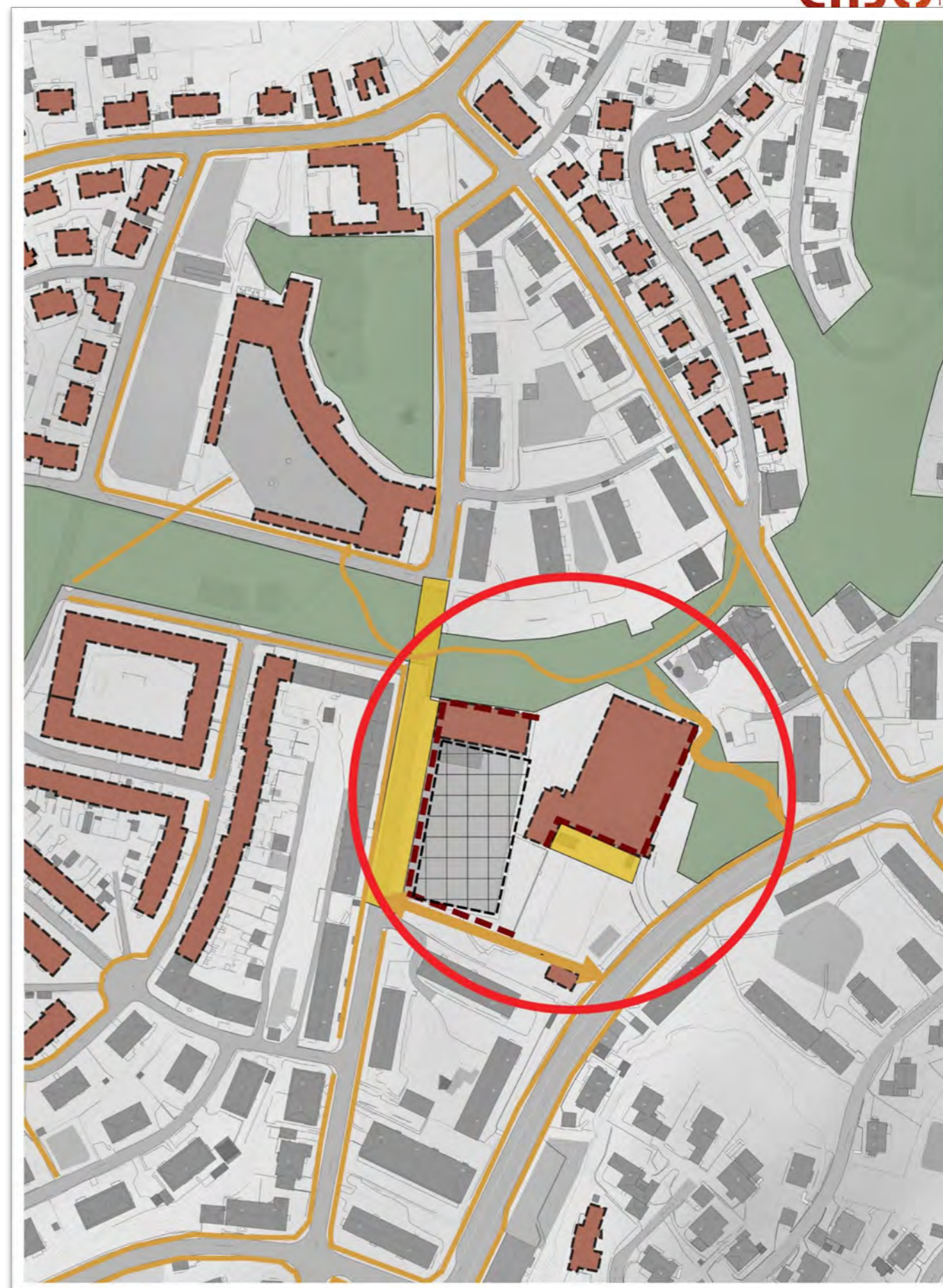
- Det bør ikke legges til rette for nye parkeringsplasser ved etablering av nye undervisningsbygg og idrettshall. Dette med unntak av HC- plasser og tjenestebiler.
- Beholde snarveier nordøst og sør på skoletomten
- Forbedre skolevei langs Slettebakksveien. Gatebelysning bør oppgraderes og gateparkering bør begrenses.
- Det bør tas hensyn til en helhetlig løsning for gatebelysning i nærområdet.

Bebyggelse:

- Fasade i 1. etasje mot Slettebakksveien skal være attraktiv og ikke en «blind fasade»
- Arealer foran nytt skolebygg mot Slettebakksveien bør henge sammen med parkbelte i nord og skaffe et attraktivt og offentlig byrom, som er særlig tilrettelagt for unge og ungdommer.
- Ny bebyggelse bør plasseres på «den nedre plassen» ved eksisterende gymsal slik at hovedskolebygg sett fra Hagerups vei fortsatt blir synlig og dominerende.
- Byggehøyder for nytt bygg bør ikke overstige 4 etasjer (16m) fra Slettebakksveien
- Rivning av eksisterende gymsalen skal vurderes, og ses i sammenheng med at verneverdier ligger i anlegget sin helhet og ikke i det enkelte bygg. Det er derfor viktig at ny bebyggelse prosjekteres som et velfungerende, helhetlig anlegg sammen med eksisterende hovedbygg og tilhørende uteoppholdsarealer.
- Nytt bygg skal prosjekteres som en integrert del av skolearealer både innvendig og utvendig. Helhetlig karakter skal sikres.
- Dimensjonering og utforming av idrettshallen skal vurderes både mot skole og lokalt behov.

ANBEFALING

- Gangforbindelser og byromsnettverk,
- Viktige byrom (plasser, allmenninger, torg, mm)
- Viktige fasader, byromsvegger
- Viktige blågrønne byrom
- Prinsipper for bebyggelsens organisering
- Bygninger som kan ha bevaringsverdi

Figur 40 Anbefaling

Kilder:

Landås bydel. Arkitektonisk stedsanalyse Lindås bydel 1994
 Landås bydel. Verneverdige bygninger og bygningsmiljøer 1993
 Landås bydel. Veiviser i bebyggelsen 1994
 Rapport Barnetråkk Fridalen 2014
 Trafikksikkerhetsplan for Bergen 2019-2021
 Langhaugen VGS – Fylkeskommunale bygninger og eigedomar – registrering av verneverdig. 2006 Jan Windsholt.
<https://www.bergenskart.no/portal/apps/sites/#/bergenskart>
<https://vegkart.atlas.vegvesen.no/#kartlag:geodata>
<https://hoydedata.no/LaserInnsyn/>
<https://marcus.uib.no/search/?q=langhaugen>
<https://www.google.com/maps>
<https://www.google.com/intl/pl/earth>
<https://artnasjonal-faktaark.miljodirektoratet.no/>

Illustrasjoner:

Figur 1. KPA 2018.....	2
Figur 2. KPA 2018 Luftkvalitet – rød sone H390_1.....	3
Figur 3. KPA 2018 Vei støy – gul sone H220_3.....	3
Figur 4. Hensynsone Kulturmiljø – Landås H570_3.....	3
Figur 5. KPA 2018 - Vei støy – rød sone H220_2.....	3
Figur 6. Blågrønne strukturer KPA2018.....	4
Figur 7. ÅRSTAD. SLETTEBAKKEN VED FRIDALEN SKOLE. PlanID 10560000.....	5
Figur 8. Kommunedelplan planID 9730000 ÅRSTAD/FANA/BERGENHUS. KDP LANDÅS.....	5
Figur 9. Eiendomsoversikt. https://www.bergenskart.no/portal/apps/sites/#/bergenskart/app	6
Figur 10. Oversikt.....	7
Figur 11. Kart 1921. Bergenskart.no.....	8
Figur 12. Kart 1957. Bergenskart.no.....	8
Figur 13. Kart 1934. Bergenskart.no.....	8
Figur 14. ÅRSTAD. SLETTEBAKKEN VED FRIDALEN SKOLE. PlanID 10560000.....	9
Figur 15. Kart som viser skyggerelieff og påførte terrenghøyder. https://hoydedata.no/LaserInnsyn/	10
Figur 16. Snitt som viser høydeforhold på dagens skoleområde. Norconsult.....	10
Figur 17. Landskap og historie.....	11
Figur 18. Ortofoto 1951. Bergenskart.no.....	12
Figur 19. Ortofoto 1970. Bergenskart.no.....	12
Figur 20. Ortofoto 1997. Bergenskart.no.....	12
Figur 21. Ortofoto 2019. Bergenskart.no.....	12
Figur 22. Artsregistreringer på gnr. 160 bnr. 191 og 190. https://miljoatlas.miljodirektoratet.no	13
Figur 23. Kommunikasjon og målpunkt.....	14
Figur 24. Kommunikasjon og målpunkt.....	15
Figur 25. Kart som viser tilkomst og interne ferdselsårer.....	15
Figur 26. Illustrasjoner fra "Landås bydel. Arkitektonisk stedsanalyse 1994.....	16
Figur 27. A.01 HAGERUPS VEI VED LANGHAUGEN SKOLE.....	17
Figur 28. H.04 Fridalen – Langhaugen.....	17

Figur 29. H.06 Fridalen, delområdet	17
Figur 30. Langhaugen VGS - bygninger / funksjon	18
Figur 31. Bebyggelsesstruktur. Bergenskart.no.....	19
Figur 32. Trafikksikkerhetsplan for Bergen 2019-2021	20
Figur 33. Bøkeveien (ved Fridalen skole) stengt.	20
Figur 34. Bøkeveien (ved Fridalen skole) stengt.	20
Figur 35. Barnetråkk på og ved Fridalen skole. Barnas beskrivelse av skoleveien - kart	21
Figur 36. Levekårssone - Folkehelseoversikten 2019. https://www.arcgis.com/apps/webappviewer	21
Figur 37. Gateparkering Slettebakksveien.	21
Figur 38. Bo- og bymiljøutfordringer.....	22
Figur 39. Boligsoneparkering.....	22
Figur 40. Anbefaling.....	23